

SLEZSKÁ UNIVERZITA V OPAVĚ

Obchodně podnikatelská fakulta v Karviné

Finanční autonomie a hospodaření Jistebníku

Diplomová práce

Karviná 2021

Bc. Magda Pavlíková Štěpánková

SLEZSKÁ UNIVERZITA V OPAVĚ

Obchodně podnikatelská fakulta v Karviné

Studijní program: Ekonomika a management

Obor: Podniková ekonomika a management

Specializace: Účetnictví a daně

Magda Pavlíková Štěpánková

Finanční autonomie a hospodaření Jistebníku

Financial Autonomy and Management of Jistebník

Diplomová práce

Karviná 2021

Vedoucí diplomové práce:
Ing. Irena Szarowská, Ph.D.

Abstrakt

Diplomová práce se zabývá financováním obce Jistebník. První dvě kapitoly vymezují základní teoretické pojmy související s veřejnou správou a jsou zaměřeny na popis pojmů a teorií, které souvisí s finanční autonomií obcí na území České republiky. Praktická část se zaměřuje na analýzu dat ze závěrečných účtů obce Jistebník v časovém horizontu v letech 2010 - 2020. Cílem práce je zhodnotit hospodaření obce a navrhnout možnosti jejího zvýšení. Zdrojem dat pro zpracování jsou veřejně dostupné informace a informační portál Ministerstva financí Monitor.

Abstract

The diploma thesis deals with the financing of the municipality Jistebník. The first two chapters define the basic theoretical concepts related to public administration and are focused on the description of concepts and theories that are related to the financial autonomy of municipalities in the Czech Republic. The practical part is focused on the analysis of data from the final accounts of the municipality Jistebník in the time horizon in the years 2010 - 2020. The target of the thesis is to evaluate the management of the municipality and to suggest possibilities of its increase. The source of data for processing is publicly available information and the information provide by portal of the Ministry of Finance Monitor.

Obsah

Úvod.....	6
1 Základní územní samosprávný celek a jeho hospodaření.....	8
1.1 Obec.....	8
1.2 Působnost obce.....	10
1.3 Rozpočet obce.....	11
1.4 Charakteristika a struktura obecního rozpočtu.....	12
1.4.1 Rozpočtová skladba.....	13
1.4.2 Struktura obecního rozpočtu.....	14
1.4.3 Rozpočtový výhled.....	15
2 Fiskální federalismus a finanční autonomie obce.....	16
2.1 Lokální autonomie.....	18
2.2 Daňová autonomie.....	19
2.3 Finanční autonomie v České republice.....	21
2.4 Fiskální federalismus.....	22
2.4.1 Model fiskálního federalismu v České republice.....	24
2.4.2 Fiskální autonomie.....	25
2.4.3 Daňové příjmy.....	25
2.4.4 Rozpočtové určení daní.....	28
2.4.5 Daň z nemovitých věcí.....	31
2.4.6 Místní poplatky.....	32
2.4.7 Dotace.....	33
2.4.8 Kapitálové příjmy.....	34
2.4.9 Nedaňové příjmy.....	34
2.4.10 Běžné výdaje.....	35
2.4.11 Kapitálové výdaje.....	35
3 Obec Jistebník.....	36
3.1 Struktura příjmů a výdajů obce Jistebník.....	38
3.2 Daňové příjmy.....	40
3.3 Nedaňové příjmy.....	42
3.4 Kapitálové příjmy.....	43
3.5 Přijaté transfery.....	43
3.6 Běžné výdaje.....	44
3.7 Kapitálové výdaje.....	45
4 Posouzení finančního zdraví a autonomie obce Jistebník.....	46
4.1 Míra finanční autonomie.....	46
4.2 Stupeň daňové autonomie.....	48
4.3 Míra vertikální fiskální nerovnováhy.....	49
4.4 Rozpočtové saldo.....	50
4.5 Saldo běžného rozpočtu.....	52
4.6 Podíl cizích zdrojů a celkových aktiv.....	52
4.7 Celková likvidita.....	53

4.8 Finanční zásoba	54
4.9 Ukazatele na bázi příjmů a výdajů	55
Závěr.....	56
Seznam použité literatury.....	58
Seznam tabulek.....	62
Seznam obrázků.....	63
Seznam rovnic	64
Seznam zkratk.....	65
Seznam příloh	66

Úvod

Diplomová práce se bude zabývat financováním obce Jistebník v Moravskoslezském kraji. Cílem je zhodnotit hospodaření a finanční autonomii obce a navrhnout možnosti jejího zvýšení. Obec je definována jako veřejnoprávní korporace. Ze zákona je tak oprávněna svou způsobilostí vstupovat do právních vztahů, vystupovat v nich svým jménem a nést odpovědnost vyplývající z těchto vztahů. Samospráva, je jednou z větví veřejné správy. Jde vlastně o souhrn veřejně prospěšných činností, které sledují zájem obce a jejích občanů. V České republice je aplikován spojený model veřejné správy. Obce prostřednictvím svých orgánů tak vykonávají dvojí působnost. Jde o současný výkon samostatné působnosti, tedy samosprávy, a přenesené působnosti, tedy státní správy. Toto rozdělení je nutné při výkonu funkce vždy přesně rozlišovat, protože výkon přenesené působnosti spadá do kompetence zejména obecního úřadu, nikoliv zastupitelů obce. Obec Jistebník je rozpočtovým samosprávným územním celkem bez přenesené působnosti a obecní úřad tedy nevykonává státní správu.

Diplomová práce je rozdělena do čtyř kapitol. První kapitola se zabývá popisem teoretických faktů jako je působnost obce, její rozpočet a důležité složky rozpočtu. Na toto seznámení se základními pojmy navazuje druhá kapitola, která taktéž popisuje teorii. Teorii fiskálního federalismu a finanční autonomie obce včetně modelů fiskálního federalismu a rozdělení jednotlivých druhů příjmů a výdajů obce. V práci budou zkoumány nejen jednotlivé kategorie příjmů a výdajů, ale také faktory, které ovlivňují jejich velikost (např. rozsah a povaha přidělených kompetencí, daňová taxonomie). V případě finanční autonomie bude zhodnocen její vývoj v cca 10 posledních letech. Budou zde popsány metody, které se při zhodnocování finanční autonomie používají. Třetí kapitola je věnována bližšímu popisu obce Jistebník. Popisuje historii i současnost obce a také stručnou charakteristiku obyvatelstva. Čtvrtá kapitola se věnuje posouzení finančního zdraví obce při aplikaci výpočtových ukazatelů.

V práci jsou obsaženy tabulky, grafy a obrázky, které napomáhají k lepší orientaci v textu. Praktická část práce je vypracovaná na základě informací z oficiálních webových stránek obce, zejména bylo čerpáno ze závěrečných účtů obce, rozpočtů a zpráv o výsledku přezkoumání hospodaření obce Jistebník v letech 2010 až 2020.

Primárním zdrojem dat budou závěrečné účty obce a informační portál Ministerstva financí České republiky MONITOR, což je specializovaný informační portál Ministerstva financí, který umožňuje veřejnosti volný přístup k rozpočtovým a účetním informacím ze všech úrovní státní správy a samosprávy.

1 Základní územní samosprávný celek a jeho hospodaření

Územní samospráva je prostorově vymezený funkční celek společenství občanů, kterému je svěřeno právo samostatně rozhodovat o svých záležitostech v samostatné působnosti. Tento celek vystupuje jako veřejnoprávní korporace či právnická osoba, který je definována územní jednotkou.

V České republice (dále jen ČR) je územním samosprávným celkem základního stupně obec, vyšší územní samosprávný celek představuje kraj. Samosprávné celky vytvářejí vlastní orgány, díky kterým je výkon samosprávy uskutečňován. Stát na všechny tyto územní korporace přenáší určité pravomoci přenesené, které pak mají povinnost vykonávat. (Vojtíšková, 2018)

1.1 Obec

Dle definice zákona č. 128/2000 Sb. ze dne 12. dubna 2000, o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, § 1, : *„Obec je základním samosprávným společenstvím občanů; tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce“*.

Obec je vymezena třemi základními znaky, a to :

- územím obce,
- občany, kteří mají na území obce trvalý pobyt,
- samosprávou veřejných záležitostí spadajících do hranic obce.

Obec ve svém zájmu dbá o potřeby svých občanů, o všestranný rozvoj svého území a chrání veřejný zájem při plnění svých úkolů.

Právní základ pro vznik obce, mimo zákon o obcích, je také zakotven v Ústavě České republiky, kde je obec podle článku číslo 99 základním samosprávným celkem a je součástí vyššího územního samosprávného celku - kraje. Řádný chod obcí vyžaduje, aby byly naplněny určité legislativní a ekonomické předpoklady. Legislativní rámec předpokládá schválení zákonů, které obec opravňují k výkonu určitých činností, jejich vzniku, postavení, působnosti, pravomoci a odpovědnosti. Legislativa také vymezuje organizaci členění vně územní samosprávy a vztahy mezi územní samosprávou a státem.

Mezi další zákony upravující obec a její činnost patří:

- zákon č. 314/2002 Sb. ze dne 13. června 2002, o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností,
- zákon č. 131/2000 Sb. ze dne 13. dubna 2000, o hlavním městě Praze,
- zákon č. 183/2006 Sb. ze dne 14. března 2006, o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon),
- zákon č. 565/1990 Sb. ze dne 13. prosince 1990, České národní rady o místních poplatcích,

Jedná se o veřejnoprávní korporaci, která má svůj vlastní majetek a finanční prostředky, se kterými sama hospodaří. V právních vztazích jedná obec svým jménem a je za své jednání plně odpovědná. Obec může mít jedno nebo více katastrálních území. Může také dojít ke změně území a hranic obce, a to především dohodou obce o změně hranic, sloučením či propojením obcí, nebo také oddělením některé části obce či zrušením vojenského újezdu. (Provazníková, 2015)

Obec má právo spravovat svůj vlastní majetek a hospodařit dle vlastního rozpočtu. Stát do činnosti obce může zasáhnout pouze tehdy, vyžaduje-li to ochrana zákona a to jen takovým způsobem, který je stanoven zákonem (Ústavní zákon ČR č. 1/1993 Sb. ze dne 16. prosince 1992, Ústava ČR, ve znění pozdějších předpisů). Z toho vyplývá, že majetek obcí musí být využíván účelně a hospodárně v souladu se zájmy a úkoly vyplývajícími ze zákonem vymezené působnosti.

Na základě zákona o obcích můžeme obce dělit dle stupně pověření, ke kterým byly tímto zákonem oprávněny.

Dle výše uvedeného zákona na území ČR rozlišujeme obce:

- Obce základního typu (s pověřením I. Stupně)
- Obce s pověřeným obecním úřadem (s pověřením II. Stupně)
- Obce s rozšířenou působností (s pověřením III. Stupně)

Obce, které mají zákonem upravené pravomoci a mohou samostatně rozhodovat v určitých záležitostech, vykonávají tzv. samostatnou působnost, a nazýváme je obcemi základního typu či Obce I. V ČR samostatnou působnost vykonává každá obec v rámci příslušného správního obvodu, kterým je v tomto případě vlastní území obce. Tyto obce

rozhodují v oblasti veřejné správy, jež se týkají záležitostí územní samosprávy. Obce zajišťují pro občany, žijící na jejich území, veřejné statky a služby, jež mají lokální charakter a uspokojují potřeby těchto občanů. Nadále také rozhodují o způsobu poskytování a financování těchto veřejných statků a služeb. Rozsah výkonu samostatné působnosti může být omezen pouze na základě zákona. Do samostatné působnosti obcí mohou zasahovat státní orgány a orgány krajů a to v mezích vymezených příslušným zákonem. Z obcí, vykonávající samostatnou působnost, jsou nadále vyděleny obce, které spravují úkony v rámci přenesené působnosti.

Rozsah přenesené působnosti na území ČR může být vykonáván v rámci pověřeného obecního úřadu či obecním úřadem s rozšířenou působností. Jiná označení pro tyto obce jsou např. obce II. a obce III. stupně, viz výše. Obce vykonávající přenesenou působnost, jsou stanoveny v přílohách zákona č. 314/2002 Sb., o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností. Tyto obce mají ze zákona nárok na příspěvek na výkon státní správy, která na ně byla tímto způsobem delegována.

K 1. 1. 2020, dle výsledků Českého statistického úřadu, bylo na území ČR evidováno 6254 obcí se základním rozsahem samostatné působnosti, z toho 205 obcí s obecním úřadem s rozšířenou působností a 388 obcí s pověřeným obecním úřadem.¹

1.2 Působnost obce

Podle zákona o obcích patří do samostatné působnosti především záležitosti, jako jsou: hospodaření obce, rozpočet obce, závěrečný účet obce, vydávání obecně závazných vyhlášek, místní referendum, změny území obce, obecní policie a ukládání pokut za správní delikty. (Provazníková, 2015, s. 29)

Okruhy záležitostí, jež vykonávají orgány obce jménem státu, nazýváme přenesená působnost. Stát tedy odpovídá za kvalitu těchto výkonů, neboť je těmto orgánům svěřil. Obec je povinna řídit se vůlí státu, právními předpisy a pokyny ústředních státních orgánů vlády plně respektovat. Přenesenou působnost v základním rozsahu vykonávají orgány obce s pověřeným obecním úřadem a obce s rozšířenou působností. Kromě toho vykonávají přenesenou působnost jim danou zvláštními zákony ve

¹ Webový portál Ministerstva vnitra České republiky [online] [vid. 10. ledna 2021]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/katalog-cinnosti-vykonavanych-obcemi-v-jednotlivych-kategoriich.aspx>

stanoveném správním obvodu. Obec s rozšířenou působností je zároveň obcí s pověřeným obecním úřadem. V rámci přenesené působnosti obce vykonávají především tyto činnosti: vydávání nařízení obce, projednávání přestupků, rozhodování o místních a účelových komunikacích, obce jsou rovněž orgánem ochrany přírody a ovzduší a také povodňovým orgánem. (Provazníková, 2015, s. 30)

1.3 Rozpočet obce

Obce se při hospodaření s finančními prostředky v rámci rozpočtu řídí zákonem č. 250/2000 Sb. ze dne 7. července 2000, o rozpočtových pravidlech územního rozpočtu, který upravuje tvorbu, postavení, obsah a funkce územních samosprávných celků a stanovuje pravidla pro hospodaření s finančními prostředky. Dále je to zákon č. 243/2000 Sb. ze dne 29. června 2000, o rozpočtovém určení daní, a v některých ustanovení se rozpočtů obcí také týká zákon č. 218/2000 Sb. ze dne 27. června 2000, o rozpočtových pravidlech. Některá další ustanovení o hospodaření a následné kontrole obecního rozpočtu jsou stanovena také v zákoně o obcích.

Jako poslední legislativní předpis ovlivňující obecní rozpočet je zákon o místních poplatcích, jenž taxativně vymezuje místní poplatky, které mohou obce na svém území vybírat.

Každá obec je povinna sestavit a schválit svůj rozpočet na období jednoho kalendářního roku. Od 21. 2. 2017 platí zákon č. 23/2017 Sb. ze dne 17. ledna 2017, o pravidlech rozpočtové odpovědnosti, který ovlivnil také obecní rozpočty. Podle § 2 odst. 1 zákona č. 23/2017, o pravidlech rozpočtové odpovědnosti, se na obec nahlíží jako na jednu z veřejných institucí, které musí dbát o zdravé a udržitelné veřejné finance a „vhodně podporovat hospodářský a společenský rozvoj, zaměstnanost a mezigenerační soudržnost“.

Rozpočtový rok je shodný s rokem kalendářním. Při zpracování rozpočtu vychází obec ze střednědobého výhledu rozpočtu. Střednědobý výhled rozpočtu je nástrojem střednědobého plánování a je přínosem i pro ty nejmenší obce. Umožňuje obcím nastavit dlouhodobou udržitelnost financí, vymezit finanční možnosti municipality, zajistit zdravý vývoj financí a schopnost územního samosprávného celku dostát svým závazkům. Střednědobý výhled rozpočtu obsahuje souhrnné základní údaje o příjmech a výdajích,

zejména o dlouhodobých závazcích a pohledávkách, o finančních zdrojích a potřebách dlouhodobě realizovaných záměrů, a to zpravidla na období dvou až pěti let následujících po roce, na který se sestavuje roční rozpočet. Údaje obsažené ve střednědobém výhledu rozpočtu mají vycházet z uzavřených smluvních vztahů a přijatých závazků. U dlouhodobých závazků se uvedou jejich dopady na hospodaření územního samosprávného celku po celou dobu trvání závazku. Pokud tedy má obec splácet poskytnutý úvěr například dvacet let, splátky úvěru se musí objevit ve všech letech střednědobého výhledu rozpočtu. (Černohorský, 2018, s. 39)

1.4 Charakteristika a struktura obecního rozpočtu

Na rozpočet obce můžeme nahlížet jako na decentralizovaný peněžní fond, bilanci či plán, dle kterého obce hospodaří a zaručuje jim jejich solventnost, tedy měl by připouštět pouze ty výdaje, které jsou schopny obce pokrýt na základě vlastních či dodatečných příjmů. Jako každý veřejný rozpočet, i rozpočet obce je vytvářen, rozdělován a používán v rámci nenávratného, neekvivalentního a nedobrovolného způsobu financování.

Struktura územního rozpočtu se dělí na běžný a kapitálový rozpočet. Běžný rozpočet je sestavován na základě běžných příjmů a výdajů, které se každoročně opakují a jsou s nimi financovány především neinvestiční potřeby obcí. Naopak kapitálový rozpočet je sestavován za účelem financování investic, které přesahují dobu jednoho roku a jsou z pravidla pouze jednorázové a neopakovatelné. (Provazníková, 2015)

Rozpočet obce může být trojí:

- Vyrovnaný – příjmy se rovnají výdajům;
- Přebytkový – příjmy jsou vyšší než výdaje;
- Schodkový – výdaje převyšují příjmy, tzv. deficitní rozpočet..

Schválen musí být vždy rozpočet vyrovnaný. Schodkový lze schválit pouze ve výjimečných případech, současně se ovšem musí schválit také krytí schodku. U přebytkového rozpočtu se přebytek ponechává na účtu obce a tento krok je nutné také schválit. V rozpočtu je schodek a přebytek veden jako financování. Jak uvádí § 4 zákona o rozpočtových pravidlech územního rozpočtu, charakter rozpočtu nemá žádnou vypovídající hodnotu o skutečném ekonomickém zdraví obce.

Po ukončení kalendářního roku se zpracovává závěrečný účet, který je přehledem hospodaření uplynulého roku. Do 30. 6. kalendářního roku musí zastupitelstvo schválit hospodaření roku předcházejícího, tzv. hospodářský výsledek. Toto je právně zakotveno v § 17 téhož zákona.

1.4.1 Rozpočtová skladba

Rozpočtová skladba se řídí vyhláškou Ministerstva financí České republiky č. 357/2009 Sb. ze dne 5. října 2009, o rozpočtové skladbě, ve znění pozdějších předpisů. Rozpočtová skladba je používána pro klasifikaci operací obsažených v rozpočtu obce a závazně třídí položky příjmů a výdajů z hlediska odpovědnostního, druhového, odvětvového a konsolidačního.

Odpovědnostní třídění neboli také kapitolní je povinné pouze u státního rozpočtu, třídí se tak příjmy a výdaje státního rozpočtu podle správců kapitol. Peněžní operace se členění do kapitol, které zohledňují okruh působnosti a odpovědnosti, v němž jsou peněžní operace realizovány. Pro obce je odpovědnostní členění nepovinné a zůstává v jejich pravomoci, zda jej využijí.

Třídy druhového členění jsou:

- Třída 1: daňové příjmy;
- Třída 2: nedaňové příjmy;
- Třída 3: kapitálové příjmy;
- Třída 4: přijaté transfery;
- Třída 5: běžné výdaje;
- Třída 6: kapitálové výdaje;
- Třída 8: financování.

Druhové třídění je základním typem třídění, podle něhož se člení příjmy, výdaje a financování. Používají se čtyři úrovně podrobnosti členění peněžních operací obce, z nichž na nejvyšší úrovni jsou třídy a poté následují položky. První číslo vyjadřuje třídu, první dvojčíslí seskupení položek a první trojčíslí podseskupení položek (např. položka 1122 – Daň z příjmů právnických osob za obce je jednou z položek vypočítávaných dle rozpočtového určení daní, na položku 2111 – Příjmy z poskytování služeb a výrobků se

účtují příjmy s uvedením paragrafu pro rozlišení odvětví, v kterém je služba poskytnuta (např. o příjmy z provozu parkovacích automatů - položka 2212 – Silnice), stejným způsobem účtujeme i o výdajích - 5169 – Nákup ostatních služeb, 5011 – Platy zaměstnanců, 3745 – Péče o vzhled obce, 5512 – Požární ochrana)². Toto třídění je pro obce povinné.

Z hlediska odvětvového se třídí příjmy a výdaje podle toho z jaké oblasti byly příjmy realizované nebo na jaký účel byl daný výdaj použit. Je pro obce povinné a nevztahuje se na všechny třídy druhového členění, ale pouze na nedaňové příjmy, kapitálové příjmy, běžné a kapitálové výdaje. Pro členění se používají čtyři úrovně podrobnosti, z nichž nejvyšší jsou skupiny, dalšími úrovněmi jsou oddíly, pododdíly a nakonec paragrafy. Odvětvové členění na paragrafy se váže pouze k třídám 2, 3, 5 a 6.

Skupiny odvětvového členění jsou:

- skupina 1: zemědělství, lesní hospodářství a rybářství,
- skupina 2: průmyslová a ostatní odvětví hospodářství,
- skupina 3: služby pro obyvatelstvo,
- skupina 4: sociální věci a politika zaměstnanosti,
- skupina 5: bezpečnost státu a právní ochrana,
- skupina 6: všeobecná veřejná správa a služby.

Konsolidační členění je pro obce povinné. Jedná se o záznamové jednotky, díky kterým lze vyloučit duplicitu, která by mohla vzniknout díky transferům uvnitř veřejných rozpočtů. Umožňuje vyloučit převody mezi fondy a rozpočtem, mezi zřizovatelem a organizační složkou a mezi rozpočty různých úrovní. Po konsolidaci se dosáhne reálnosti výše příjmů a výdajů. (Vojtíšková, 2018, s. 11-12)

1.4.2 Struktura obecního rozpočtu

Mezi praktická doporučení při sestavování rozpočtu měst a obcí patří, co nejvíce zjednodušit zastupitelstvem schvalovaný rozpočet, agregací závazných ukazatelů a následně minimalizovat rozpočtová opatření. Přitom lze vycházet z rozpočtové skladby,

²Webový portál Rok v obci [online] [vid. 10. ledna 2021]. Dostupné z: <http://www.rokvobci.cz/rukovet-starosty/detail/64-rozpoctova-skladba/>

kdy podle § 3a vyhlášky ministerstva financí ČR č. 323/2002 Sb. ze dne 2. července 2002, o rozpočtové skladbě, mohou územně samosprávné celky (dále jen ÚSC) od 1. 1. 2017 použít další třídění příjmů a výdajů (tzn. dle dalších hledisek než jen hledisek stanovených v § 1a a 2 - odvětvové, druhové, atd.).

Na úřední desce musí podle § 11 zákona, o rozpočtových pravidlech územního rozpočtu zveřejnit alespoň údaje v třídění podle nejvyšších jednotek druhového členění rozpočtové skladby (třídy 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8). ÚSC musí též respektovat pravidla pro rozpis rozpočtu viz. § 14 tohoto zákona.

Podle Studeníka rozpočet při jeho schvalování v orgánu obce vyjadřuje závazné ukazatele, jimiž se mají povinně řídit výkonné orgány obce, zřízené nebo založené právnické osoby obce a osoby, které budou příjemci dotací nebo příspěvků z rozpočtu obce.

Rozpisem rozpočtu stačí určit :

- příspěvky příspěvkovým organizacím a dalším osobám (právníkům i fyzickým), které budou příjemci dotací nebo příspěvků z rozpočtu obce (vychází se z § 102 odst. 2 písm. b zákona o obcích)
- radě je vyhrazeno plnit vůči právnickým osobám a organizačním složkám založeným nebo zřízeným zastupitelstvem obce, s výjimkou obecní policie, úkoly zakladatele nebo zřizovatele podle zvláštních předpisů, nejsou-li vyhrazeny zastupitelstvu obce (§ 84 odst. 2).

1.4.3 Rozpočtový výhled

Rozpočtový výhled je sestavován dle § 3 zákona, o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Obsahem jsou základní údaje o příjmech a výdajích, o finančních zdrojích a potřebách dlouhodobě realizovaných záměrů. Rozpočtový výhled je pomocným nástrojem územního samosprávného celku sloužící pro střednědobé finanční plánování rozvoje hospodaření a k zajištění stability potřeb obce. Sestavuje se zpravidla na období 2 až 5 let následujících po roce, na který se sestavuje roční rozpočet. (Pavlík, 2014, s.64)

2 Fiskální federalismus a finanční autonomie obce

Finanční autonomie decentralizované úrovně vlády znamená, že územně samosprávné celky mají dostatečné množství vlastních příjmů k financování podstatné části svých výdajů. (Szarowská, 2014, s. 91)

Autonomie se nejčastěji přisuzuje státům, územním celkům a institucím. Míra autonomie znamená, jak velká je nezávislost na nějaké vyšší autoritě a možnost si vládnout sám. Velmi zlomovým je v otázce autonomie výběr daní a příjem plynoucí z nich. Více autonomní celky si vybírají a sami přerozdělují více prostředků než méně autonomní celky.³

Samospráva znamená, že věci veřejné spravuje jiný subjekt než stát. Jde o předání části veřejné správy nestátnímu subjektu - obci nebo vyššímu stupni samosprávy. Samospráva je vykonávána samostatně, nezávisle na státu, a to v mezích zákona. Má zákonem vymezené právo vydávat v mezích zákonů své vlastní předpisy. Posilování samosprávy je důležitá součást demokratizace společnosti, neboť na rozhodování o věcech veřejných se podílejí občané, většinou nepřímo, prostřednictvím svých volených zástupců. Samospráva je blíže občanům, může proto lépe reagovat na místní preference.⁴

Optimální přiřazení příjmů a výdajů rozpočtům jednotlivých vládních úrovní ovlivňuje, do jaké míry může územní samospráva ze svých vlastních příjmů, resp. i daňovým určením vymezených daňových příjmů, financovat své výdaje související s plněním úkolů- tzn. míru samofinancování. Výsledkem uplatňovaného modelu fiskálního federalismu je vždy určitá míra finanční soběstačnosti. Podle doporučení Rady Evropy by měla míra finanční autonomie obcí činit 50 %. Základním ukazatelem sledovaným v této oblasti je míra soběstačnosti, která vyjadřuje procentní podíl vlastních prostředků k celkovým potřebám příslušného veřejného rozpočtu (viz. Rovnice 1). (Szarowská, 2014, s. 91)

³ Webový portál Politický slovník [online] [vid. 15. února 2021]. Dostupné z: <http://www.politicky-slovník.cz/mezinarodni-vztahy/autonomie/>

⁴ Webový portál Deník veřejné správy [online] [vid. 15. února 2021]. Dostupné z: <http://denik.obce.cz/clanek.asp?id=32>

- Obecně se považuje za vhodné, aby příjmy rozpočtů obcí, tzn. i daňové příjmy, byly:
- dostatečně výnosné, aby umožnily zvýšit míru soběstačnosti obcí,
 - závislé do určité míry na aktivitě obce,
 - územně pokud možno rovnoměrně rozloženy,
 - předem odhadnutelné, alespoň ve střednědobém horizontu a
 - administrativně nenáročné na správu⁵

Rovnice 1: Míra soběstačnosti.

$$\text{Míra soběstačnosti} = \frac{\text{vlastní rozpočtové zdroje vládní úrovně}}{\text{celkové potřeby rozpočtu dané vládní úrovně}}$$

Vlastní příjmy jsou pro obce výhodnější než transfery, protože nejsou vázány žádnými omezeními, jako jsou účelové určení, časové použití atp. Obce s nimi mohou nakládat dle své potřeby a priorit a nemusí čekat na vyhlášení vhodných dotačních programů. (Szarowská, 2014, s. 91)

Základní atributy autonomie definovala Evropská charta místní samosprávy. Jménem České republiky byla Evropská charta podepsána ve Štrasburku dne 28. května 1998. Ministerstvo zahraničních věcí sděluje, že dne 15. října 1985 byla ve Štrasburku přijata Evropská charta místní samosprávy. S Evropskou chartou vyslovil souhlas Parlament České republiky. Prezident republiky ji ratifikoval. Ratifikační listina České republiky byla uložena u generálního tajemníka Rady Evropy dne 7. května 1999. Sdělení č. 181/1999 Sb. Sdělení Ministerstva zahraničních věcí o přijetí Evropské charty místní samosprávy, která pokládá místní společnost za základ jakéhokoli demokratického zřízení. Evropská charta místní samosprávy definuje předpoklad nezávislosti municipalit na vyšší úrovni politického systému. Míra nezávislosti je pak chápána jako suverenita alespoň v některé oblasti působení samospráv nad vymezeným územím. (Kruntorádová, 2015, s. 92)

⁵ Webový portál Deník veřejné správy [online] [vid. 15. února 2021]. Dostupné z: <http://denik.obce.cz/clanek.asp?id=32>

Stupeň finanční autonomie lze vypočítat s použitím následujících vzorců:

Rovnice 2: Ukazatel finanční autonomie FA I

$$FA I = \frac{T + N + K}{R}$$

Rovnice 3: Ukazatel finanční autonomie FA II

$$FA II = \frac{T - T^{(d)} + N + K}{R}$$

Kdy jsou:

- T daňové příjmy obce
- T^(d) sdílené daně obce
- N nedaňové příjmy obce
- K kapitálové příjmy obce
- R celkové příjmy obce (decentralizované úrovně vlády)

2.1 Lokální autonomie

Míra lokální autonomie se úzce prolíná s lokální demokracií. Lokální autonomie je nutnou podmínkou k tomu, aby mohla lokální demokracie vzkvétat. (Pratchett, 2004, s. 358). Důvodem je, že lokální autonomie zaručuje existenci účinné vlády, brání kumulaci a zneužití moci, respektive zajišťuje pluralitu názorů a rozptýlení moci ve společnosti. Lokální autonomie tak přispívá k naplnění principů zastupitelské demokracie skrze participaci občanů a umožňuje, aby politická moc byla rozptýlena mezi více center.

Koncept lokální autonomie je nedílnou součástí v procesu zkoumání vztahu mezi centrální vládou a místní samosprávou nebo při samotném zkoumání místní samosprávy. Koncept lokální autonomie se dá zkoumat buď z normativního pohledu, jako nástroj pro obhajobu centrální vlády, nebo z empirického pohledu, buď jako měřítko ústavní změny či jako nástroj pro komparaci lokální demokracie napříč státy.

Evropská charta místní samosprávy hodnotí lokální autonomii z pohledu dvou dimenzí. První dimenzí je finanční autonomie a druhou pak legislativní autonomie. (Kruntorádová, 2015, s. 92)

Lokální autonomie odráží také aspekt finanční autonomie. Klíčové je, aby municipality disponovaly dostatečnými vlastními zdroji, které budou krýt funkce a veřejné služby poskytované obcí, a aby tyto zdroje pocházely částečně z místních daní a poplatků. S vlastními zdroji mohou místní společenství volně nakládat dle politického rozhodnutí vedení obcí. Místní společenství, resp. jejich zástupci, by měla být zahrnuta do projednávání legislativních aktů týkajících se lokálních témat. S municipalitami by měly být konzultovány finanční mechanismy přerozdělující sdílené daně, dotace a transfery. (Kruntorádová, 2015, s. 106)

Podle článku 2 sdělení č. 181/1999 Sb. Sdělení Ministerstva zahraničních věcí o přijetí Evropské charty místní samosprávy, legislativní autonomií autoři míní mimo jiné, že základní pravomoci místních samospráv stanovují zákony nebo ústava a že místní samosprávy mají v souladu se zákony plnou volnost uplatňovat svoji iniciativu, pokud zákony nestanoví jinak. Pod finanční autonomií zase autoři řadí právo místních společenství na vlastní přiměřené finanční zdroje (v rámci rozpočtu státu), se kterými mohou volně nakládat. Dále pak také to, že podle článku 9 téhož sdělení, alespoň část finančních zdrojů lokálních samospráv pochází z místních daní a poplatků.

2.2 Daňová autonomie

Schopnost ovlivňovat jednotlivé daňové příjmy vyjadřuje míra daňové autonomie. Celkové měřítko daňové autonomie lze odvozovat pomocí kvalitativní stupnice pro různé kategorie daní dle OECD, které odráží klesající stupeň daňové pravomoci decentralizované úrovně vlády. Míra daňové autonomie je pak vyjádřena podílem součtu daní, u nichž má samospráva určitou daňovou pravomoc, na celkových daňových příjmech dané samosprávy. Lze vypočítat dva stupně daňové autonomie. Stupeň daňové autonomie TA_1 se používá u decentralizované úrovně vlády, která má určitou daňovou pravomoc. (Szarowská, 2014, s. 92)

Rovnice 4: Stupeň daňové autonomie TA_1 .

$$TA_1 = \frac{T_{DV}^{(a,b,c)}}{T_{DV}}$$

Rovnice 5: Stupeň daňové autonomie TA₂.

$$TA_2 = \frac{T_{DV}^{(a,b,c,d.1,d.2)}}{T_{DV}}$$

Kdy:

T_{DV} jsou daňové příjmy obcí

$a, b, c, i a, b, c, d. 2, d. 2$ označují kategorie daňových příjmů dle stupně daňové pravomoci

Stupeň daňové autonomie TA₂ se využívá zejména ve federativních a kvazifederativních zemích (Rakousko, Německo, Španělsko). Tento ukazatel odráží situaci, kdy má decentralizovaná úroveň vlády úplnou nebo částečnou daňovou pravomoc. Na území České republiky nabývají TA₁ a TA₂ stejných hodnot, a to z toho důvodu, že daně z rozpočtového určení nemohou být zařazeny do kategorií „d.1“ a „d.2“. Tyto ukazatele dokazují, že daňová autonomie obcí je v ČR velmi nízká. Nesoulad v chápání vlastních příjmů jednotlivými zeměmi, kdy některá země chápe sdílené daně jako všeobecné neúčelové dotace, a naopak jiná země chápe tyto dotace jako součást vlastních příjmů, komplikuje mezinárodní srovnání, a tudíž i doporučení Rady Evropy není zcela jednoznačné. Míra soběstačnosti místních rozpočtů tak závisí na charakteru a konstrukci daňového systému, na daňovém určení a na ekonomických, demografických a sociálních specifikách fiskálních jednotek. Finanční autonomie tedy vyjadřuje schopnost obcí prostřednictvím svých rozpočtů v rámci platné legislativy vytvořit dostatečné vlastní finanční prostředky umožňující uspokojení svých potřeb, tedy potřeb svých občanů. (Szarowská, 2014, s. 92)

Tabulka 1: Kategorie daňové pravomoci u daňových příjmů decentralizovaných úrovní vlády podle OECD.

a	Plná pravomoc stanovit sazbu a základ daně decentralizovanou úrovní vlády.
a.1	Příjemce stanovuje daňovou sazbu, základ daně i daňové úlevy bez konzultace s vyšší úrovní vlády.
a.2	Příjemce stanovuje daňovou sazbu, základ daně i daňové úlevy po konzultaci s vyšší úrovní vlády.
b	Pravomoc stanovit sazbu daně decentralizovanou úrovní vlády.
b.1	Příjemce stanovuje sazbu daně a vyšší vládní úroveň neurčuje dolní ani horní limit sazby.
b.2	Příjemce stanovuje sazbu daně a vyšší vládní úroveň určuje dolní a/nebo horní limit sazby.
c	Pravomoc měnit základ daně.
d	Sdílení daní mezi úrovněmi vlády.
d.1	Sdílení daní, kdy příjemce (decentralizovaná úroveň vlády) určuje podíl.
d.2	Sdílení daní, kdy podíl může být změněn pouze při souhlasu decentralizované úrovně vlády.
d.3	Sdílení daní, kdy podíl daní decentralizovaným úrovním vlády je stanoven legislativou a může být jednostranně změněn centrální vládou s menší frekvencí než 1x ročně.
d.4	Sdílení daní, kdy podíl daní decentralizovaným úrovním vlády je určován každoročně centrální úrovní vlády.
e	Ostatní případy, kdy centrální vláda stanovuje sazbu a základ daně pro decentralizované úrovně vlády.
f	Daně nezařaditelné do kategorií

Zdroj: Webový portál OECD iLibrary [online] [vid. 25. června 2021]. Dostupné z: <https://www.oecd-ilibrary.org/deliver/8625f8e5-en.pdf?itemId=%2Fcontent%2Fpublication%2F8625f8e5-en&mimeType=pdf>

2.3 Finanční autonomie v České republice

Na území České republiky docházelo, a nadále díky reformám územní samosprávy dochází, k přenosu kompetencí pro naplňování, resp. poskytování veřejných statků a služeb, směrem k nižším územním vládám. Orgány, působící na území obcí, jež mají za povinnost vykonávat svěřené kompetence, se setkávají s problémy, které jsou způsobeny nedostatečným přenosem finanční autonomie. Celkový decentralizační proces, který proběhl na území České republiky, nebyl vyvážen. Tato nerovnováha byla způsobena minimální možností ovlivňovat strukturu a rozsah vlastních finančních příjmů. Obce mohou samostatně rozhodovat a nakládat s vlastním majetkem, avšak z hlediska vlastních daňových příjmů jsou značně omezeny.

2.4 Fiskální federalismus

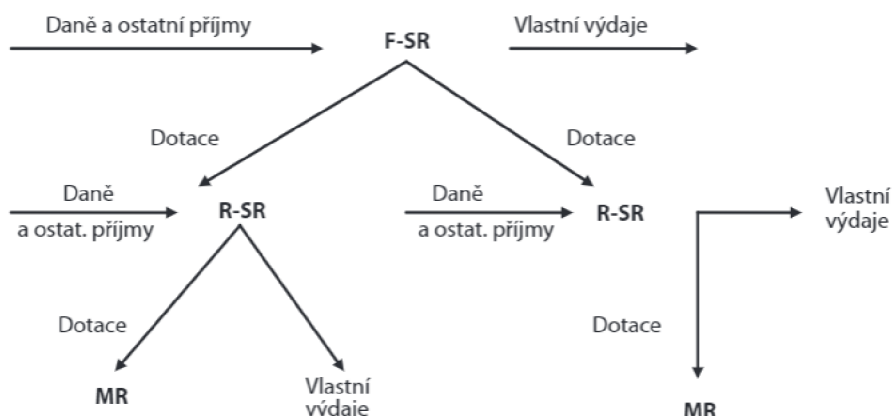
Fiskální federalismus je objektivní jev vyplývající ze skutečnosti, že se vyskytují minimálně dvě úrovně veřejné správy: ústřední a místní. Je založen na vertikální a horizontální struktuře různých vládních úrovní, včetně územní samosprávy. Zabývá se především finančními vazbami, nemůže však odhlédnout od věcných vazeb a jejich decentralizace a efektivnosti. (Provazníková, 2015, s.38)

Ve federativních zemích rozlišujeme dva základní modely fiskálního federalismu:

- fiskální federalismus založený na vertikálním modelu veřejného sektoru, opírající se o teoretické pojetí Musgraveova modelu veřejné správy, nazývaný „koláčový model“ či model „vrstveného dortu“. Je uplatňován v anglosaských zemích (USA, Kanada, Austrálie). Vychází z fiskální autonomie jednotlivých úrovní vlády, ponechává dostatečný prostor pro nezávislou fiskální politiku na každé úrovni odpovědnosti i jednotlivým úrovním vlád na horizontální linii;
- model tzv. kooperativního federalismu či horizontální model, jenž představuje specifický typ federálního uspořádání v Německu. Vykazuje jak rysy unitárního státu: silná ústřední vláda s rozsáhlou oblastí vlivu, jednotná legislativa, jednotná daňová soustava; tak prvky federativního uspořádání: existence střední úrovně vlád – zemí. S vyrovnáváním prostorových diskrepancí dochází k finančním vztahům mezi rozpočty zejména na horizontální linii (země, jejichž daňová kapacita je vyšší oproti předem dohodnutému klíči, poskytují dotace chudším zemím), ale i vertikální linii mezi spolkovými zeměmi;
- v praxi se však ve většině zemí zpravidla uplatňuje určitá kombinace prvků vertikálního a horizontálního modelu fiskálního federalismu. Každá vládní úroveň má své vlastní příjmy (nižší úrovně zpravidla menší příjmy, a to ve formě daňových i nedaňových příjmů), které jsou doplněny o dotace z vyššího rozpočtu. Stát prostřednictvím přerozdělovacích procesů může zmírňovat nerovný daňový výnos v jednotlivých regionech či obcích.

V tomto modelu lze rozlišovat větší či menší míru centralizace, či decentralizace.

Obrázek 1: Kombinovaný model fiskálního federalismu.

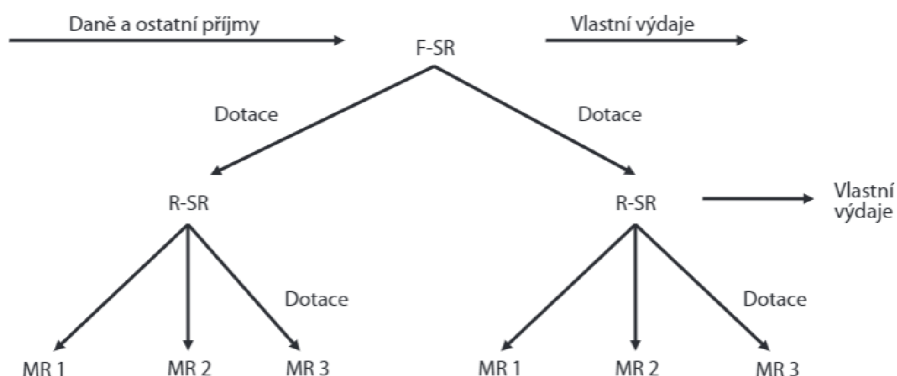


Zdroj: Financování měst, obcí a regionů – teorie a praxe. Provazníková, 2015, s.39.

Poznámka: F- SR = federální SR, R- SR = republikový SR, MR = místní rozpočty

V centralizovaném modelu existuje velmi nízká míra soběstačnosti nižších vládních úrovní. Nejvýznamnější příjmy plynou do ústředního rozpočtu a pouze ústřední rozpočet je soběstačný. Finanční vztahy mezi rozpočty jsou uskutečňovány po vertikální linii a zejména formou účelových dotací. Vlastní příjmy nižších stupňů nestačí krýt jejich výdaje a jsou odkázány na dotace z vyšších rozpočtů. Přerozdělovací vztahy v rozpočtové soustavě jsou tudíž rozsáhlé a právě prostřednictvím dotací stát ovlivňuje intenzivně činnost a hospodaření nižších vládních úrovní. Tomuto modelu byla velmi blízká situace v Československu do roku 1990. (Provazníková,2015, s.39)

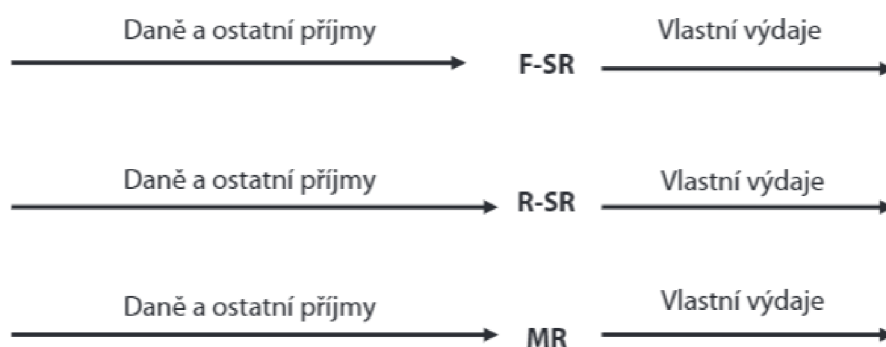
Obrázek 2: Centralizovaný model fiskálního federalismu.



Zdroj: Financování měst, obcí a regionů – teorie a praxe. Provazníková, 2015, s.39.

Decentralizovaný model předpokládá úplnou míru finanční samostatnosti nižších vládních úrovní bez existence přerozdělovacích procesů uvnitř rozpočtové soustavy. Existence tohoto modelu by znamenala, že i nejnižší úrovně vlády by disponovaly dostatečným objemem příjmů a kompetencí k celoročnímu pokrytí svých výdajových potřeb. Nižší vládní úrovně by musely mít vlastní rozsáhlou daňovou pravomoc. Decentralizovaný model fiskálního federalismu se v praxi v čisté podobě nevyskytuje, představuje pouze teoretický model. (Provazníková,2015, s.40)

Obrázek 3: Decentralizovaný model fiskálního federalismu.



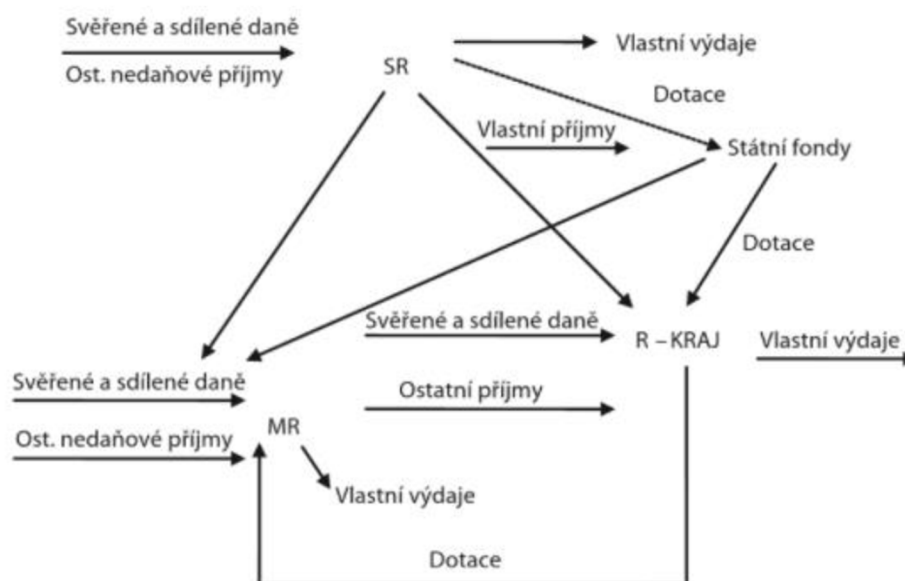
Zdroj: Financování měst, obcí a regionů – teorie a praxe. Provazníková, 2015, s.40.

2.4.1 Model fiskálního federalismu v České republice

Model fiskálního federalismu využívaný v současné době v České republice lze označit jako kombinovaný model fiskálního federalismu s určitými decentralizačními prvky. (Provazníková,2015, s.41)

V České republice nejsou obce ani kraje úplně finančně nezávislé. Podle zákona o rozpočtovém určení daní připadají do obecních rozpočtů daně důchodového typu a daň z přidané hodnoty (dále jen DPH). Příděl těchto daní do obecních rozpočtů umožnil vyšší finanční samostatnost obce.

Obrázek 4: Současný model kombinovaného fiskálního federalismu v ČR.



Zdroj: Financování měst, obcí a regionů – teorie a praxe. Provozničková, 2015, s.40.

2.4.2 Fiskální autonomie

Obce, jakožto základní samosprávné celky, jsou základním článkem územní samosprávy. Kromě toho jsou obce také veřejnoprávní korporace, které hospodaří s prostředky, které jim poskytl stát. V důsledku probíhající decentralizace kompetencí a odpovědnosti za zajišťování veřejných statků a služeb ze státu na územní samosprávu je postavení obce stále významnější. V České republice se využívá kombinovaný model fiskálního federalismu s určitými decentralizačními prvky, jehož výsledkem je určitá míra finanční nezávislosti obcí. Cílem je přiřadit příjmy do rozpočtů územních samospráv tak, aby nebyla ohrožena stabilita příjmů obcí a obce byly finančně autonomní. (Szarowská, 2014, s. 91)

2.4.3 Daňové příjmy

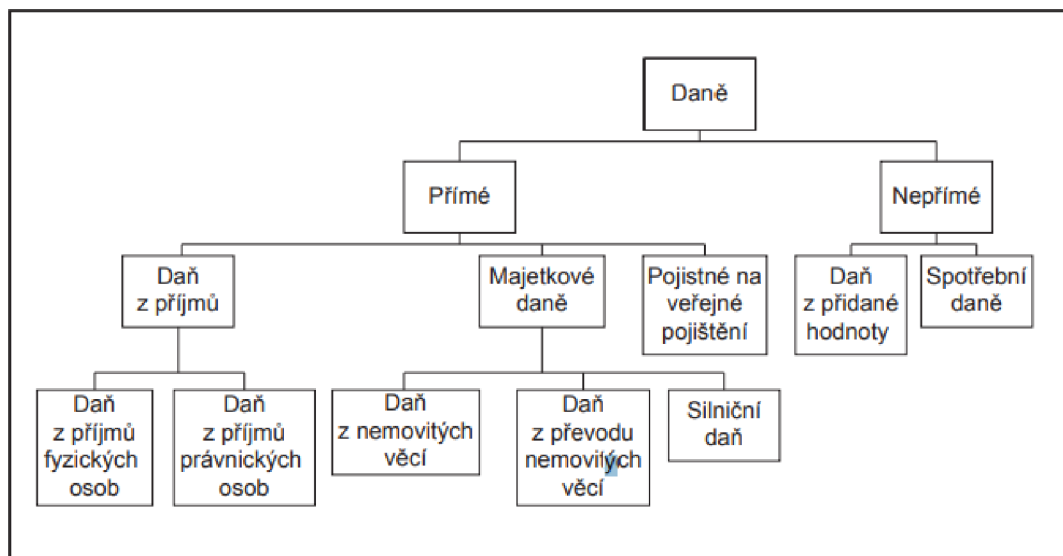
Nejpodstatnější složkou veřejných příjmů jsou příjmy daňové. Na první pohled se zdá jednoduché určit, co je a co není daňový příjem. Jednoznačná shoda na definici daní však neexistuje. Můžeme rozlišit daně v právním a ekonomickém smyslu. Z právního pohledu je daní taková platba, která je názvem označena jako „daň“. Z ekonomického hlediska však do daňových příjmů zahrnujeme všechny povinné platby veřejnému

sektoru, které splňují charakteristiky daňových příjmů, mezi něž patří zákonnost (jsou vždy ukládány zákonem), nenávratnost (správně zaplacené daně stát nevrací), někdy neúčelovost (není předem specifikován účel, na který se platí) a neekvivalence (není za ně poskytnuto přímé ekvivalentní protiplnění). V některých případech při definování daňových příjmů se však od těchto charakteristik odchylujeme, a to zejména v případě účelovosti a ekvivalence. Například silniční daň, kterou bezesporu za daň považujeme, je účelová. (Maaytová, 2015, s.108)

Charakteristiky ekvivalence, ale opět i účelovosti jsou pak samostatnou otázkou při zahrnutí pojistného na veřejná pojištění mezi daňové příjmy. Ačkoliv se z právního pohledu o daně nejedná, z ekonomického pohledu mohou být tyto platby považovány za příjmy daňové. Jednoznačnější je v České republice začlenění pojistného na veřejné zdravotní pojištění do daňových příjmů, jelikož se jedná o platbu neekvivalentní. U pojistného na důchodové a nemocenské pojištění bychom určitou ekvivalenci našli, i tak jej však často z ekonomického pohledu mezi daňové příjmy řadíme. Poplatky jsou stejně jako daň, platby povinné, je však za ně poskytováno určité protiplnění. Do daňových příjmů se proto zpravidla nezahrnují. Základní funkcí daní je zajistit financování veřejných výdajů, této funkci říkáme fiskální funkce. Daně však mohou mít i jiný účel, pro který jsou zaváděny. Rozeznáváme tak ještě funkci alokační, stabilizační a redistribuční.

Daňové příjmy můžeme členit z několika hledisek. Nejčastější klasifikace daní je na daně přímé a nepřímé. Přímé daně obvykle zahrnují daně důchodové a majetkové. Nepřímé daně zahrnují univerzální daň z přidané hodnoty a specifické spotřební daně. Obrázek č. 5 zachycuje klasifikaci daní na daně přímé a nepřímé s využitím daňového systému České republiky. Daňové systémy vyspělých zemí se do dnešní doby vyvíjely postupně po mnohá staletí. Význam v minulosti klíčových majetkových daní (daně z pozemků a usedlostí) se postupně snižoval a tyto daně byly rozpočtově nahrazovány zdaněním spotřeby (selektivní zdanění spotřeby vybraných komodit, jako jsou líh, pivo, tabák, benzín apod.) a zdaněním příjmů (zdanění mezd, zisku podnikajících fyzických i právnických osob). Moderní daňové systémy jsou založeny na zdanění tří předmětů (tzv. předměty daně), a to příjmů, spotřeby a majetku. (Maaytová, 2015, s.109)

Obrázek 5: Členění daní v České republice.



Zdroj: Zpracováno podle Vančurová a Láchová (2014)

20. listopadu 2020 došlo ke schválení daňového balíčku zákona 609/2020 Sb. ze dne 22. prosince 2020, kterým se mění některé zákony v oblasti daní a některé další zákony, zahrnuje zrušení tzv. superhrubé mzdy a nahrazení jednotné sazby daně z příjmů fyzických osob sazbami 15 % a 23 % bude mít negativní dopad na inkaso veřejných rozpočtů.

Tabulka 2: Dopady na veřejné rozpočty.

DAŇ	DOPAD NA VEŘEJNÉ ROZPOČTY	DOPAD NA STÁTNÍ ROZPOČET	DOPAD NA ROZPOČET OBCÍ	DOPAD NA ROZPOČET KRAJŮ
	v mld. Kč			
negativní dopad na DPFO placenou plátcí (zrušení SHM a nahrazení "solidárního zvýšení daně" druhou sazbou 23 %)	-85,7	-56,6	-21,5	-7,6
pozitivní dopad na DPFO placenou poplatníky z důvodu změny "solidárního zvýšení daně" na druhou sazbu 23 %	0,5	0,4	0,1	0,0
dopad na DPFO celkem	-85,2	-56,2	-21,4	-7,6
dodatečný pozitivní dopad na DPH	6,0	4,1	1,4	0,5
Dopad celkem	-79,2	-52,1	-20	-7,1

Zdroj: Zákon 609/2020Sb., daňový balíček 2021.

Nemalé změny byly také u daní z převodu nemovitostí. Tato byla v roce 2014 zrušena a nahradila ji daň z nabytí nemovitých věcí, která byla sice ve stejné výši 4 % z kupní ceny nemovitosti, ale rozdíl byl v tom kdo měl konečnou povinnost daň uhradit. U daní z převodu nemovitostí nechával stát rozhodnutí na účastnících převodu, ale většině případů se jednalo o prodávající, zatím co u daně z nabytí nemovitosti je to vždy kupující. V dubnu 2020 došlo k úplnému zrušení těchto daní kvůli vlivu pandemie na trh s nemovitostmi, ve snaze opět rozhybat poptávku po nemovitostech.

2.4.4 Rozpočtové určení daní

Rozpočtové určení daní v širším slova smyslu jsou pravidla, která stanoví pravomoci centrální vlády a jednotlivých samospráv uvalovat daně a určovat daňový základ a daňové sazby u jednotlivých daní. V ČR zákon o rozpočtovém určení daní stanovuje podíl nebo postup stanovení podílu, jakým se jednotlivé kraje, obce a státní fondy podílejí na výnosu jednotlivých daní. Pravomoci obcí stanoví zákon o dani z nemovitých věcí a zákon o místních poplatcích. (Maaytová, 2015, s.141)

Základním zákonem rozpočtového určení daní je zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní. Každoročně pak ministerstvo pro místní rozvoj vydává vyhlášku k § 4 tohoto zákona, o podílu jednotlivých obcí na stanovených procentních částech celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty a daní z příjmů. Její příloha obsahuje procentní části pro každou obec.

Poslední vyhláška byla vydaná ke dni 1. 9. 2020 pod č. 358/2020 Sb., kterou je možné najít na portálu Ministerstva financí i s její přílohou.

V souladu s vymezením tří fiskálních funkcí je vhodné, aby daně s velkým stabilizačním a redistribučním potenciálem, tj. daně z příjmů, zůstaly v rukou centrální vlády. Oates (1991, s. 266) uvádí i další kritéria pro daně, které je vhodné svěřit samosprávám:

- Daně na principu prospěchu;
- Daně s nemobilním základem, aby nedocházelo k daňové konkurenci;
- Rovnoměrně rozložený základ daně, aby nevznikaly horizontální nerovnosti;
- Stabilní výnos daně.

Tyto požadavky splňuje pouze daň z nemovitých věcí (do roku 2013 daň z nemovitostí) a místní daně (v ČR nazývané místní poplatky). Decentralizace všeobecné

spotřební daně není ve výrazném rozporu s uvedenými požadavky, daň z obratu (sales tax) byla a např. v USA stále je příjmem územních samospráv. DPH se však kvůli složitě správě jako místní daň nehodí.

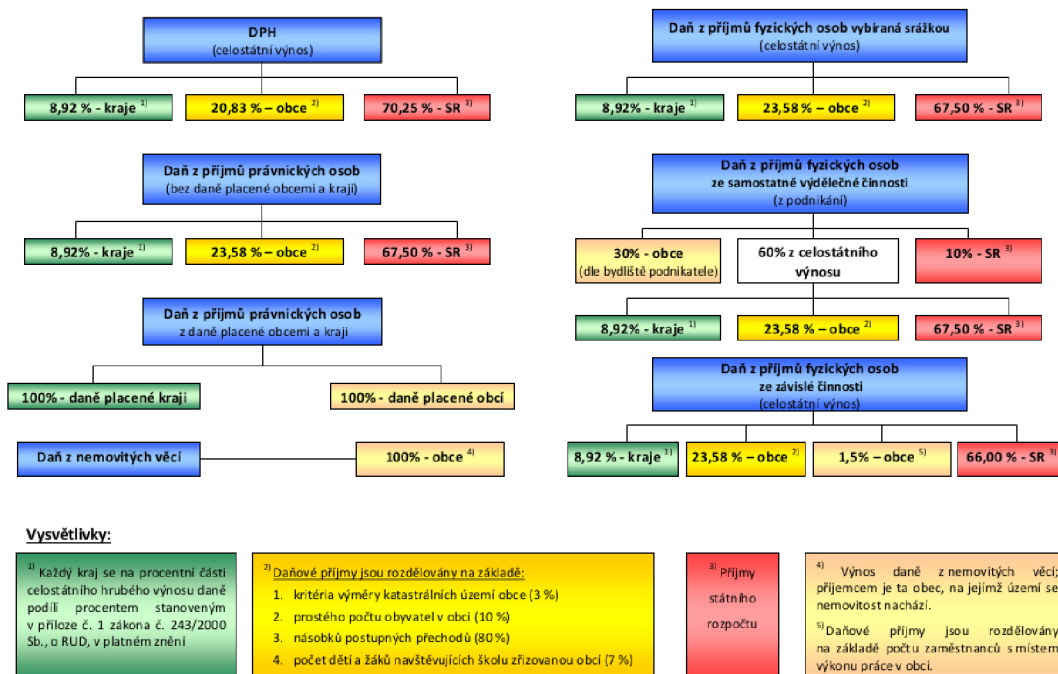
Protože výnosy daně z nemovitých věcí a z místních daní nestačí na krytí svěřených výdajů, uplatňuje se v mnoha zemích tzv. sdílení daní, kdy se o výnos určité daně dělí několik vládních (samosprávných) úrovní. Sdílené daně jsou takové daně, jejichž výnosy plynou do několika typů rozpočtů. Naproti tomu svěřené daně jsou daně, jejichž celý výnos je příjmem samosprávy.

Existují tři základní způsoby sdílení daní:

- Centrální vláda i samosprávy sdílejí stejný daňový základ, samosprávy však mohou stanovit vlastní daňovou přírážku.
- Centrální vláda stanoví procento výnosu daně, které zůstane v rozpočtu samosprávy, tzv. derivační princip.
- Centrální vláda stanoví kritéria (vzorec), na základě kterých se určitá část celostátního výnosu daně rozdělí mezi jednotlivé samosprávy, tzv. nederivační princip. Tento způsob sdílení je často vnímán jako neúčelová dotace. (Maaytová, 2015, s.142)

Obrázek 6: Schéma rozdělení RUD v roce 2016

Schéma rozdělení rozpočtového určení daní v roce 2016 (bez SFDI, poplatků a pokut)



Zdroj: Deník veřejné správy. Dostupné z: <http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6715763>

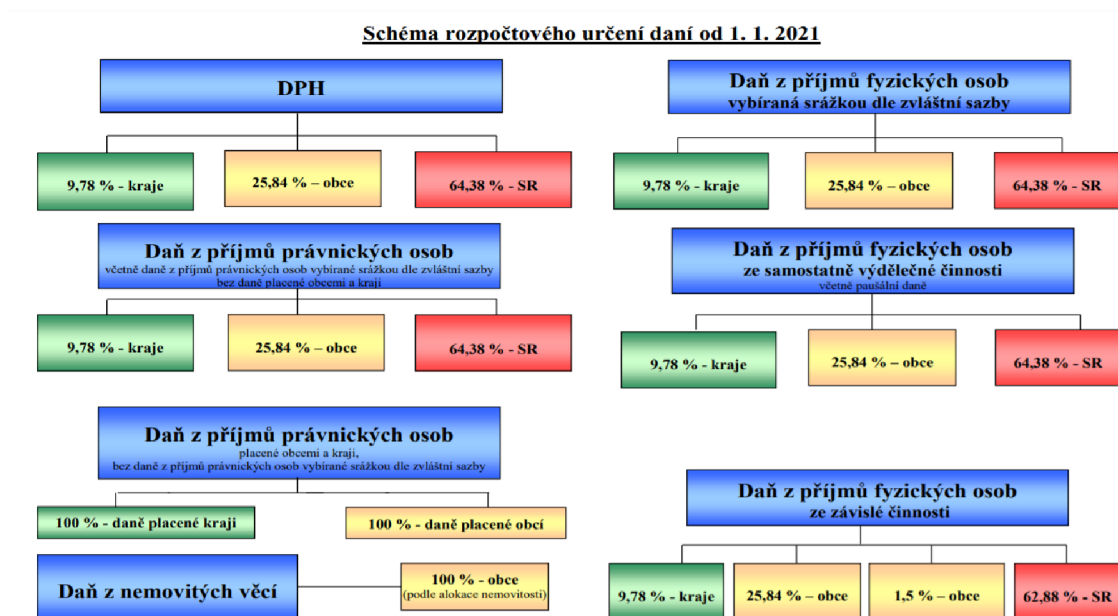
Změna procentního podílu jednotlivých obcí na částech celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty a dani z příjmů vycházející z Vyhlášky č. 358, ze dne 26.srpna 2020.

Obrázek 7: Změna procentního podílu u vybraných daní.

Příloha k vyhlášce č. 358/2020 Sb.										
Procentní podíl jednotlivých obcí na částech celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty a dani z příjmů										
Celkové procento, kterým se obce, s výjimkou hlavního města Prahy, Plzně, Ostravy a Brna, podílejí na části celostátního hrubého výnosu daní podle § 4 odst. 1 písm. b) až f) zákona o rozpočtovém určení daní, činí 53,803051 %										
NUTS 3 Název kraje	LAU 1 Název okresu	LAU 2 Název obce	Kód obce	Počet obyvatel k 1. 1. 2020	Započtená výměra katastrálních území obce k 1. 1. 2020 [ha]	Počet dětí a žáků navštěvujících školu zřizovanou obcí k 30. 9. 2019	Koeficienty postupných přechodů [Příloha č. 2 zákona]	Procentní podíl obce na částech výnosu daní podle § 4 odst. 1 písm. b) až f) zákona	Počet zaměstnanců k 1. 12. 2019	Procentní podíl obce na části výnosu daně podle § 4 odst. 1 písm. h) zákona
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Moravskoslezský kraj	Nový Jičín	Jistebník	599 506	1 626	1 585,3487	207	1,0700	0,011179	230	0,004216

Zdroj: Příloha k vyhlášce č. 358/2020 Sb. o procentním podílu jednotlivých obcí na částech celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty a dani z příjmů.

Obrázek 8: Schéma rozdělení RUD v roce 2021



Zdroj: webové stránky finanční správy. Dostupné z: <https://www.financnisprava.cz/cs/dane/danovy-system-cr/rozpoctove-urceni-dani>.

2.4.5 Daň z nemovitých věcí

Daň z nemovitých věcí upravuje zákon č. 338/1992 Sb. Daň z nemovitých věcí tvoří daň z pozemků a daň ze staveb a jednotek. Zdanění jednotek je upraveno od roku 2001. Jedná se o daň svěřenou, to znamená, že celý její výnos plyne do rozpočtu obce, na jejímž území se nachází příslušná nemovitost. Správcem daně nejsou jednotlivé obce ale místně příslušné finanční úřady, které vybranou daň obcím pravidelně poukazují. Obce tak nenesou žádné administrativní náklady, na druhou stranu nemusí mít vždy k dispozici všechny informace, které by potřebovaly. Předmětem daně z nemovitých věcí jsou pozemky, stavby a jednotky na území České republiky. Sazby daně jsou diferencované podle charakteru nebo způsobu využití dané nemovité věci. Daň ze staveb a jednotek je daní specifickou, tzn., že je stanovena daňová sazba na fyzickou jednotku (m²). Daň z pozemků využívá oba typy daňové sazby: jak daň ad valorem, tj. s procentní sazbou a základem daně vyjádřeným v korunách, tak daň specifickou. (Maaytová, 2015, s.145)

Zákon o dani z nemovitých věcí umožňuje zastupitelstvům obcí obecně závaznou vyhláškou stanovit dodatečné osvobození od daně a výši tří typů koeficientů upravujících daňovou sazbu:

- Koeficient přiřazený jednotlivým obcím podle počtu obyvatel z posledního sčítání lidu (tzv. korekční koeficient), kterým lze upravit sazbu daně z některých staveb a stavebních pozemků. Tento koeficient mohou obce buď zvýšit o jednu kategorii (tj. o 11 – 40 %) nebo snížit až o tři kategorie (tj. o 0 - 125 %). Pro jednotlivé části obce lze stanovit koeficienty v různé výši.
- Koeficient, kterým lze zvýšit sazbu daně u staveb pro individuální rekreaci, garáží a staveb a jednotek užívaných pro podnikatelskou činnost. Tento koeficient má hodnotu 1,5, je stanoven pro celou obec a obec může sama rozhodnout, pro které typy staveb a jednotek ho stanoví.
- Místní koeficient, kterým lze zvýšit sazbu daně u všech nemovitostí s výjimkou orné půdy, chmelnic, vinic, zahrad, ovocných sadů a trvalých travních porostů. Tento koeficient má hodnotu 2, 3, 4 nebo 5 a je stanoven pro celou obec a pro všechny typy nemovitostí ve stejné výši. (Maaytová, 2015, s.146)

2.4.6 Místní poplatky

Místní poplatky jsou jedním ze zdrojů příjmů obecního rozpočtu. Jsou regulovány vyhláškami, které vydává zastupitelstvo obce. Zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, jasně vymezuje oblasti, v kterých obce můžou, ale nemusí, vybírat poplatky od občanů.

- Nejčastěji používané - poplatek ze psů; poplatek za užívání veřejného prostranství; poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů; poplatek za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí obcí; poplatek ze vstupného.
- V turistických oblastech - poplatek za ubytovací kapacity; poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt.
- Ojedinele se můžeme setkat i s poplatkem za zhodnocení stavebního pozemku a možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace.

Je však na zastupitelstvu obce, které místní poplatky v obci vydáním vyhlášky zavedou.⁶

Například podle § 2 odst. 3 zákona, o místních poplatcích, je poplatek ze psů možné vybírat až do výše 1 500 Kč za rok. Poplatek se vybírá na základě vydání obecně závazné vyhlášky, která stanovuje přesnou výši poplatku i výjimky od poplatku osvobozené. Výjimky se zpravidla týkají osob fyzicky postižených. Poplatek platí držitel psa. Povinnost poplatníka je, nahlásit jak vznik platební povinnosti (nahlásit psa na adrese od jeho 3 měsíců věku), tak zánik (uhynutí psa). Při pořízení psa v průběhu roku se platí poměrná část poplatku.

2.4.7 Dotace

Dotace jsou poskytovány z úrovně státu, z krajské úrovně nebo úrovně obcí. Pro Českou republiku je v současné době také zásadním zdrojem pro dotace Evropská unie (dále jen EU) se svými programy, projekty nebo podobnými finančními aktivitami – hlavní informační základnou je Ministerstvo místního rozvoje nebo jednotlivá ministerstva prostřednictvím svých webových stránek. Z hlediska jejich povahy se rozlišují na investiční a neinvestiční dotace.

- **Investiční dotace** – jsou to finanční investiční náklady, tedy ty, které vstupují do pořizovací ceny dlouhodobého majetku. Jde o cenu pořízení majetku a další vedlejší náklady na jeho pořízení – účtují se jako „investice“. Investiční dotace jsou ve většině případů hmotný majetek. Ve všech případech je nutné vždy dodržet podmínky pro poskytnutí a použití dotace ze smlouvy – u dotací z EU jde většinou o podíl 80 % ze zahraničí a 20 % vlastních prostředků.
 - **Neinvestiční dotace** – jsou to finanční náklady provozního charakteru – nákup spotřebního materiálu a zásob, mzdové náklady, energie, pohonné hmoty, údržba a provoz, běžné opravy apod.⁷

Dotací se rozumí poskytnutí finančních prostředků na přesně stanový účel, za přesně stanových podmínek. Obec může být takovým žadatelem, pokud splní všechny

⁶Webový portál Rok v obci [online] [vid. 10. března 2021]. Dostupné z: <http://www.rokvobci.cz/tukovet-starosty/detail/74-mistni-poplatky/>

⁷Webový portál Ochrana obyvatel [online] [vid. 20. března 2021]. Dostupné z : http://www.ochranaobyvatel.cz/codelat-info/files/files_prispevky/file_1448639819.pdf

stanovené podmínky. V oblasti poskytování dotací obec může plnit úlohu jak žadatele, tak i poskytovatele.

K dotacím musí být vždy zpracovány „Zásady vyhlášení programů“ a vzor „Rozhodnutí o poskytnutí dotace“ – většinou je zpracovává poskytovatel či vyhlašovatel dotace.

V posledních deseti letech bylo v obcích realizováno velké množství projektů financovaných z fondů EU. Praxe však ukazuje, že ne všechny projekty lze chápat jako účelné (tedy úspěšně naplnily cíle a poslání obce), efektivní (například zvýšily měřitelným způsobem výkonnost či produktivitu veřejných služeb či kvalitu života) nebo hospodárné (např. riziko korupce). Paradoxně většina projektů nikdy předem neprošla prověřením 3E (účelnost, efektivnost, hospodárnost). Nebo se vše posuzovalo jen k výši spoluúčasti obce. (Půček, 2015, s. 70)

2.4.8 Kapitálové příjmy

Mezi kapitálové příjmy patří příjmy z prodeje dlouhodobého majetku, a to jak hmotného, nehmotného, tak i finančního. Obsahují dary na pořízení dlouhodobého majetku, příjmy z prodeje pozemků, nemovitostí, z akcií, dluhopisů apod. (Máče, 2013, s. 551)

2.4.9 Nedaňové příjmy

Dalšími zdroji veřejných financí pro obec jsou nedaňové příjmy, tj. různé poplatky za služby, které občanům nabízí. Většinou se jedná o provozování hřbitovů nebo kolumbárií, pronájem bytů pro bydlení v obecních bytových domech nebo pronájmu či povolení užívání obecního majetku (např. sportovního areálu, kulturního domu, nebytových prostor).

Zvyšování nedaňových příjmů je klíčové z hlediska finanční soběstačnosti obce či kraje. V první řadě jde o zvyšování ekonomické soběstačnosti – čili usilovat o to, aby nedaňové příjmy obce (kraje) se zvyšovaly a tím se zvyšovala také soběstačnost. Tento princip je třeba přenést na všechny založené a zřízené organizace. Tento problém souvisí s daňovou optimalizací obce a přístupem k podnikání obce (vlastní daň z příjmu právnických osob je příjmem obce), rozsahem komerčního majetku (pronájem nemovitostí, pozemků), přístupem k hospodaření v obecních lesích atd. (Půček, 2015, s. 66)

2.4.10 Běžné výdaje

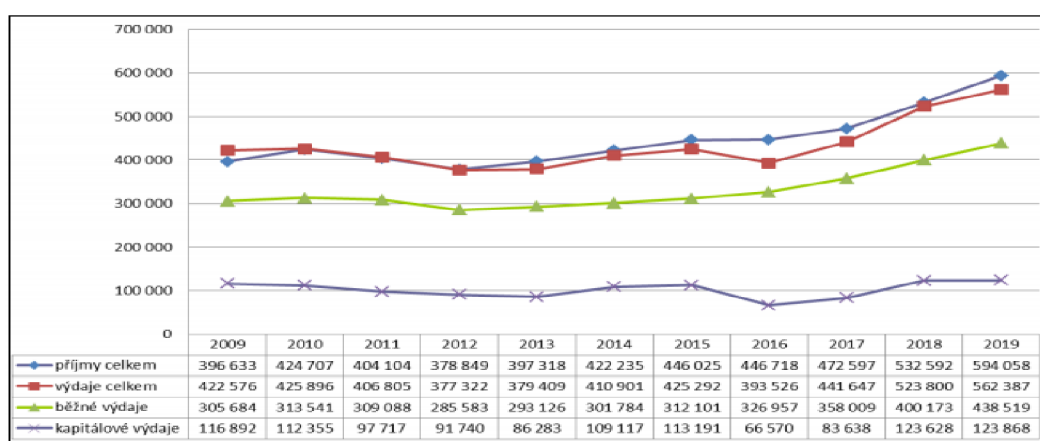
Běžné výdaje jsou takovým druhem výdajů, kterým správce rozpočtové kapitoly zabezpečuje provozní činnosti ve své rozpočtové kapitole. Patří k nim například výdaje na platy personálu (zaměstnanců ministerstva, krajského úřadu či obecního úřadu). Do běžných výdajů taktéž řadíme i výdaje na opravy techniky, nákup spotřebního materiálu (např. papír, toner do tiskáren), výdaje na energie. Stručně řečeno, jsou to výdaje, které se v průběhu rozpočtového roku běžně opakují. (Maaytová, 2015, s.48)

2.4.11 Kapitálové výdaje

Jsou to výdaje na investice, jejichž smyslem (účelem) je vytvořit (případně nakoupit) takový statek, který bude v budoucnu v toku času přinášet uspokojení pro veřejnost. Příkladem jsou výdaje na výstavbu dálnice, na nákup supersoniků pro Armádu České republiky či na výstavbu atomové elektrárny. Kapitálové výdaje jsou (ve srovnání s běžnými výdaji) odloženou spotřebou. Společnost se zříká části své současné spotřeby ve prospěch budoucího užitku, který bude přinášet uspokojení cílovým skupinám (např. řidičům používajícím již vybudovanou dálnici, společnosti mající pocit vyšší bezpečnosti z obrany vzdušného prostoru státu či efektu soběstačnosti z elektrické energie a jejich nižších nákladů pro veřejnost).

Úlohou vlád je umět stanovit optimální proporcí mezi běžnými a kapitálovými výdaji. (Maaytová, 2015, s.49)

Obrázek 9: Příjmy a výdaje územních rozpočtů v období let 2009 – 2019 (v mil. Kč)



Zdroj: Státní závěrečný účet za rok 2019. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/statni-rozpocet/plneni-statniho-rozpocetu/2019/statni-zaverecny-ucet-za-rok-2019-39631>.

3 Obec Jistebník

Obec Jistebník se nachází v severovýchodní části České republiky ve správním obvodu Moravskoslezského kraje. Obec je samostatná obec se sídlem obecního úřadu, spadá pod okres Nový Jičín. Má dvě části, takzvanou „Vesnici“ poblíž obecního úřadu a Bezručovou osadu u nádraží.

První písemná zmínka o obci pochází z roku 1373. Obec se rozkládá na terase oderské nivy v blízkosti Ostravy a zaujme návštěvníka krásným okolím. Osada vznikla v souvislosti s existencí rybníků a rybničního podnikání, které vzniklo již v 1. polovině 15. století, jako výnosný způsob hospodaření. Postupně byl založen komplex tzv. Jistebnických rybníků rozložených od Ostravy až ke Studénce se svéráznou faunou a flórou. Mezi nejznámější rybníky z tohoto komplexu patří: Kukla, Prošňák, Oderský rybník, Křivý, rybník Bezruč (75ha), Bažantní rybník aj. (celkem 27). Romantická cesta mezi rybníky Bezruč a Křivý je lemována starými vrbami a patří mezi nejkrásnější cesty v Poodří. Snadná dostupnost, krása přírody a všestranné služby řadí Jistebník mezi nejnavštěvovanější místa v Poodří. Jistebník a jeho okolí se stává vyhledávanou rekreační oblastí stále většího počtu turistů nejen pěších, ale také cyklistů po cyklotrase Jantarová stezka a okruh Kravařska.⁸

Obec	Jistebník
Kraj	Moravskoslezský
Okres	Nový Jičín
Správní obvod	Bílovec
GPS souřadnice	49.753997N, 18.130630E
PSČ	742 82
Obecní úřad	Jistebník 149
Starosta	Mgr. Šárka Storzerová
Katastrální výměra	15,86 km ²
Nadmořská výška	238 m n. m.
Počet obyvatel k 1.1.2020	1635
Průměrný věk	40,78 let
Trvale obydlené domy	550

⁸Webový portál Obec Jistebník [online] [vid. 4. dubna 2021]. Dostupné z: http://www.jistebnik.cz/display_html.php?doc=o_obci



Obec Jistebník není obcí s rozšířenou působností, ani pověřeným obecním úřadem, ale je rozpočtovým samosprávným územním celkem bez přenesené působnosti a obecní úřad tedy nevykonává státní správu.⁹

Obecní zastupitelstvo má 10 členů, kontrolní a finanční výbor. V obcích, kde má zastupitelstvo obce méně než 11 členů, se nevolí Rada obce. Funkce rady obce vykonává v takovém případě zastupitelstvo obce, které může svěřit plnění některých úkolů rady obce starostovi. (Kopecký, 2016, s. 235) Obec zřizuje dvě příspěvkové organizace, a to Základní školu T. G. Masaryka Jistebník a Mateřskou školu Jistebník.

Starostou obce byl od roku 1998 až do roku 2018 pan Josef Voral. V roce 2019 má obec novou starostku, paní Mgr. Šárku Storzerovou.

Od 1. 5. 2013 obec Jistebník využívá pro vedení účetnictví nový účetní program KEO-W, který nahradil starší program KEO, jež byl využíván v předchozích letech.

V současné době je v obci 550 trvale obydlených rodinných domů, tzn. že při počtu 1635 obyvatel k datu 1. 1. 2020 je obydlenost domů v počtu 3 osoby/dům. Ve středu obce se nachází obecní úřad, ve kterém je knihovna, ordinace praktického lékaře a salón poskytující kosmetické služby. Z obecního úřadu také pravidelně i podle potřeby vysílá hlášení obecní rozhlas. Tato rarita je patrná už jen v málokteré obci. Obec také disponuje Mateřskou a Základní školou, hasičskou zbrojnicí a vlakovým nádražím. V obci jsou dva fotografové. Dále jsou zde běžné služby pro občany typu pedikúra, manikúra, kadeřnictví dále pak netradiční služby v podobě jezdeckých a chovatelských potřeb a potřeb pro chov ryb. V obci jsou 3 prodejny smíšeného zboží, 4 restaurace a cukrárna.

⁹Webový portál MONITOR [online] [vid. 4. dubna 2021]. Dostupné z: <http://monitor.statnipokladna.cz/2018/obce/detail/00298018#charakteristika>

Datum	Muži (do 15 let)	Muži (nad 15 let)	Ženy (do 15 let)	Ženy (nad 15 let)	Změna	Celkem
01.01.2020	153	670	122	690	↑ 34	1635
01.01.2019	141	662	114	684	↑ 54	1601
01.01.2018	120	651	100	676	↓ -8	1547
01.01.2017	119	646	99	691	↑ 13	1555
01.01.2016	112	648	92	690	↓ -2	1542
01.01.2015	102	663	87	692	↓ -5	1544
01.01.2014	101	659	91	698	↓ -1	1549
01.01.2013	105	656	97	692		1550

Zdroj: Webový portál Místopisy [online] [vid. 4. dubna 2021]. Dostupné z:

<https://www.mistopisy.cz/pruvodce/obec/2358/jistebnik/pocet-obyvatel/>

V Jistebníku bylo v roce 2011 (při sčítání obyvatel, domů a bytů) celkem 721 ekonomicky aktivních obyvatel (48,6 % z celkového počtu obyvatel, jsou to zaměstnanci, zaměstnavatelé, pracující důchodci, ženy na mateřské dovolené a nezaměstnaní) a 707 neaktivních (47,6 % z celkového počtu obyvatel, jsou to nepracující důchodci, žáci, studenti, učni). Zbýlých 3,8 % občanů neuvedlo svou ekonomickou aktivitu. Srovnání vývoje ekonomické aktivity občanů obce bude možné až po dalším sčítání lidu, domů a bytů, které proběhne v roce 2021.

Z výše uvedené tabulky lze vyčíst, že přírůstek obyvatel v obci má spíše stoupající tendenci a největší nárůst obyvatel byl v posledních dvou letech. Důvodem jsou nově vystavěné domy v obci. Díky snadné dostupnosti do Ostravy a dalších okolních větších měst se tato lokalita stává lukrativní. Obec rovněž připravuje stavební parcely pro výstavbu dalších rodinných domů.

3.1 Struktura příjmů a výdajů obce Jistebník

V následujících kapitolách jsou blíže popsány jednotlivé oddíly finanční struktury obce v letech 2010 – 2020 dle aktuálních požadavků a potřeb. Pro lepší orientaci v textu jsou níže uvedeny Tabulky č. 3 a 4, kde je konečná částka schváleného konečného rozpočtu rozdělena do jednotlivých skupin. Výčet jednotlivých položek, ze kterých se skládají příjmy a výdaje jsou uvedeny v Tabulkách 15 a 16, které jsou pro lepší čitelnost v Přílohách.

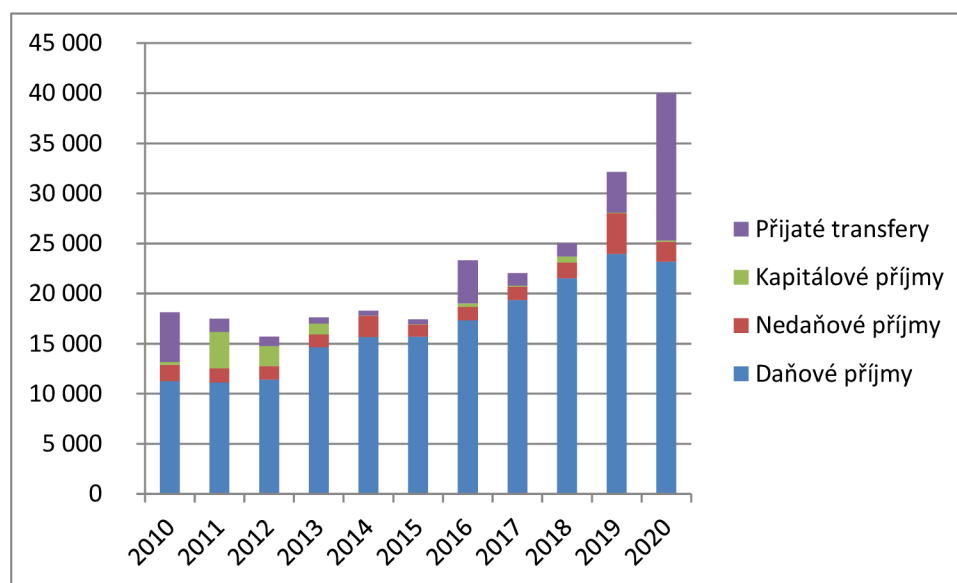
Tabulka 3: Struktura příjmů obce Jistebník v letech 2010 - 2020 v tis. Kč

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Daňové příjmy	11254	11131	11428	14632	15667	15696	17333	19368	21538	23963	23206
Nedaňové příjmy	1642	1400	1333	1284	2096	1222	1347	1340	1557	4048	1972
Kapitálové příjmy	277	3654	2008	1098	44	37	344	87	605	80	137
Přijaté transfery	4940	1299	929	590	479	452	4299	1252	1315	4048	14692

Zdroj: Vlastní zpracování.

Grafické znázornění na Obrázku č. 11 potvrzuje, že největší podíl na příjmech obce Jistebník mají daňové příjmy.

Obrázek 10: Struktura příjmů obce Jistebník v letech 2010 -2020 v tis. Kč



Zdroj: Vlastní zpracování.

Tabulka 4: Struktura výdajů obce Jistebník v letech 2010 -2020 v tis. Kč

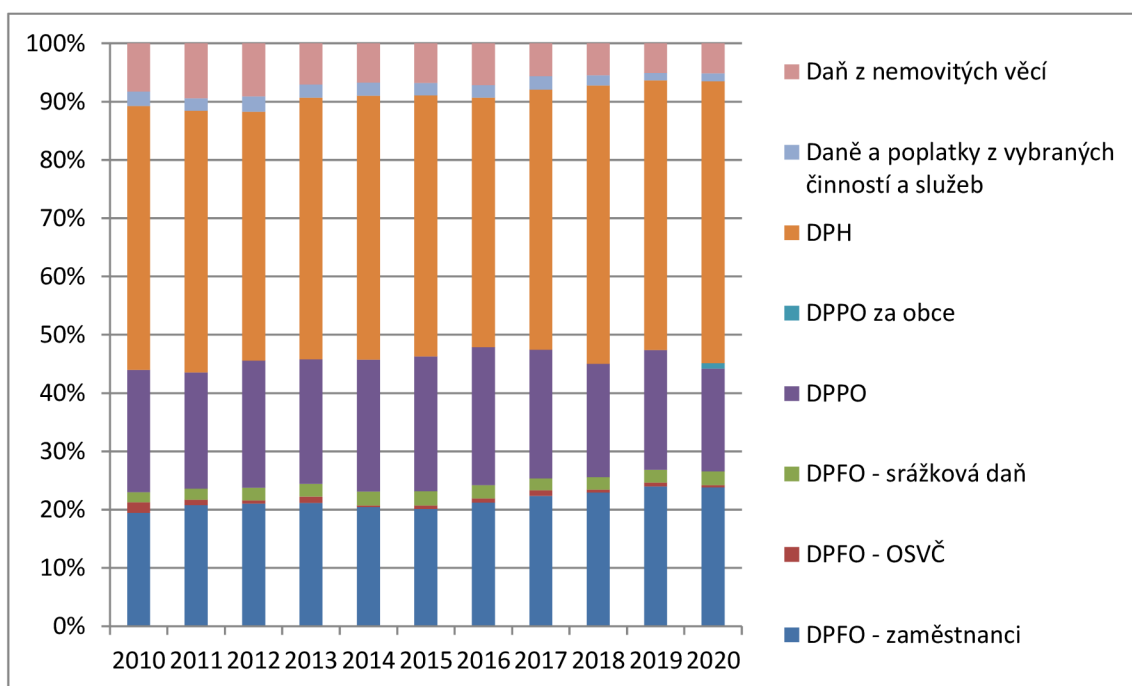
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Běžné výdaje	11904	12818	12600	14349	14046	11397	11942	16149	14869	18608	16388
Kapitálové výdaje	6495	2541	1935	1412	5039	2332	10604	8528	9430	1912	14259

Zdroj: Vlastní zpracování.

3.2 Daňové příjmy

Daňové příjmy patří mezi ty nejdůležitější a taky představují největší tok peněz do rozpočtu obce. Pokud nahlédneme do Obrázku č.11 , tak je zřejmé, že s velkým předstihem vedou příjmy získané z prodeje zboží a služeb v tuzemsku, a na dani z přidané hodnoty. Dalším tahounem je daň z příjmů fyzických osob, tyto příjmy podléhají § 6, Zákona 586/1992, o dani z příjmů, to znamená, že jsou ze závislé činnosti a placeny plátcí daně. Na rozdíl od daně z příjmů, které spadají do § 7, Zákona 586/1992, o dani z příjmů, placena poplatníky, osobami samostatně výdělečně činnými. Tyto samostatně výdělečné osoby využívají nejrůznější nástroje optimalizace daňové povinnosti a snaží se tak na dani zaplatit co nejmenší částku.

Obrázek 11: Struktura příjmů obce Jistebník ze sdílených a svěřených daní v letech 2010 -2020 v tis. Kč



Zdroj: Vlastní zpracování.

Další položkou v pořadí co do objemu příjmů obce, je daň z příjmu právnických osob. Samotná výše těchto různých typů daňových příjmů se odvíjí od procentuálního rozdělení celostátního hrubého výnosu daní. Základem pro výpočet nároku obce nebo kraje je 100 % celostátního hrubého výnosu jednotlivých typů daní s výjimkou daně z příjmů

právníků osob, u které je základ snížen o daň z příjmů právníků osob (mimo daně z příjmů právníků osob vybírané srážkou podle zvláštní sazby), kdy je poplatníkem sama obec nebo kraj.

Generální finanční ředitelství dvakrát měsíčně sděluje správcům daně na finančních úřadech sumární stav na příslušných příjmových účtech, tzv. celostátní hrubý výnos jednotlivých sdílených daní. Při výpočtu nároku obcí a krajů vždy dochází nejprve k porovnání momentální výše celostátního hrubého výnosu daně s částkou celostátního hrubého výnosu daně, ze které byl naposledy vypočítáván nárok obcí a krajů. Pokud v době od posledně provedených převodů došlo k nárůstu celostátního hrubého výnosu daně, vypočtou se (podle zákonem daných pravidel) z přírůstku celostátního hrubého výnosu daně nároky jednotlivých obcí a krajů a neprodleně jsou převáděny do jejich rozpočtů.

Jestliže je však sumární stav na příjmových účtech nižší než naposledy sdělená částka (tedy přírůstek je záporný), nelze žádné prostředky převést. K tomuto stavu dochází v těch případech, kdy objem vratek daní a nadměrných odpočtů (u DPH) převyšuje objem vybrané daně. Pokud k této situaci v průběhu roku u některého typu daně dojde, může k dalšímu převodu dojít až v okamžiku, kdy celkový stav celostátního hrubého výnosu na této dani převyšuje částku, ze které naposledy vznikl nárok obcí a krajů.¹⁰

Výjimkou z tohoto okruhu daní je daň z nemovitých věcí, která patří mezi daně svěřené a v celých sto procentech náleží obci, pokud se nemovitost nachází na území dané obce.

Tabulka 5: Podíl svěřených daní na celkových daňových příjmech obce v letech 2010 - 2020 vyjádřena v %.

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Podíl svěřených daní na celkových daňových příjmech obce v %	8,27	9,42	9,08	7,07	6,73	6,79	7,15	5,63	5,46	5,07	5,14

Zdroj: Vlastní zpracování.

¹⁰Webový portál Finanční správy [online] [vid. 6. května 2021]. Dostupné z: <https://www.financnisprava.cz/cs/dane/kraje-a-obce/danove-prijmy-kraju-a-obci/danove-prijmy-rozpocet-kraju-a-obci-3736>

3.3 Nedaňové příjmy

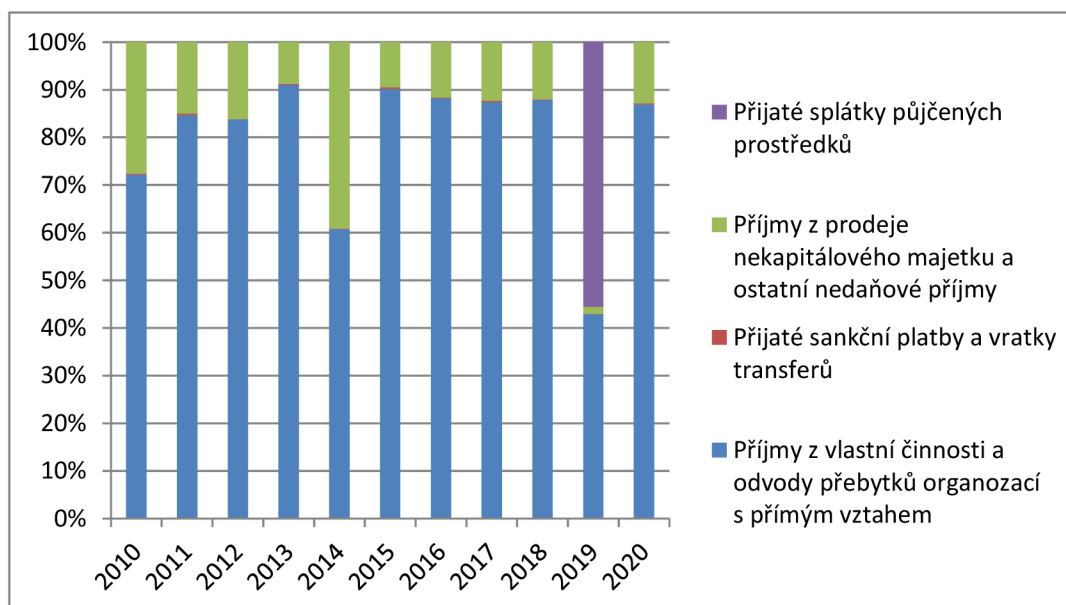
Mezi nedaňové příjmy řadíme příjmy z vlastní činnosti a odvody přebytků organizací s přímým vztahem. Tento okruh je pro obec Jistebník nejdůležitější a představuje hlavní zdroj financí v rámci této skupiny příjmů. Do této skupiny patří příjmy z vlastní činnosti, a to z poskytování služeb, výrobků a z prodeje zboží, který bylo zakoupeno za účelem prodeje nebo příjmy z vlastní činnosti. Dále k tomuto patří odvody příspěvkových organizací, příjmy z pronájmu pozemků, ostatních nemovitých věcí a jejich částí, výnosy z finančního majetku.

Dalším okruhem nedaňových příjmů jsou přijaté sankční platby od jiných subjektů a vratky transferů. Tyto položky mají pouze nepatrný vliv na finanční situaci obce a jsou takřka zanedbatelnou položkou.

Třetím okruhem jsou příjmy z prodeje nekapitálového majetku a ostatní nedaňové příjmy, mezi které patří neinvestiční dary, pojistné náhrady a přijaté nekapitálové příspěvky a náhrady.

Posledním okruhem jsou přijaté splátky půjčených prostředků. Jde o splátky půjčených prostředků, které byly poskytnuty místním příspěvkovým organizacím.

Obrázek 12: Struktura nedaňových příjmů obce Jistebník v letech 2010 -2020 v tis. Kč.

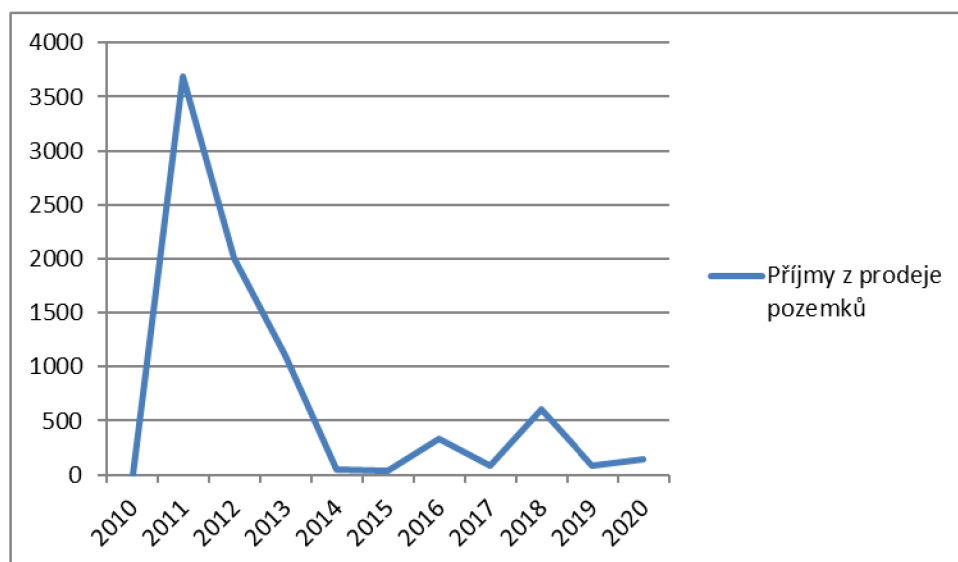


Zdroj: Vlastní zpracování.

3.4 Kapitálové příjmy

Mezi kapitálovými příjmy obec Jistebník eviduje převážně příjmy z prodeje pozemků. Největší příjmy do obecního rozpočtu z tohoto odvětví jsou v letech 2011, kdy příjmy dosahovaly hodnoty 3 694 000,-Kč. A 2012 kdy byla výše kapitálových příjmů 2 008 000,-Kč, jednalo se tehdy o stavební parcely, každá o výměře okolo 1000 m² v hodnotě 450,-Kč/m². Mezi kapitálové příjmy se také řadí příjmy z dlouhodobého hmotného majetku a ostatní kapitálové příjmy. V tomto případě obec prodala v roce 2010 pouze starší hasičské zásahové vozidlo

Obrázek 13: Příjmy z prodeje pozemků v letech 2010 -2020 v tis. Kč.



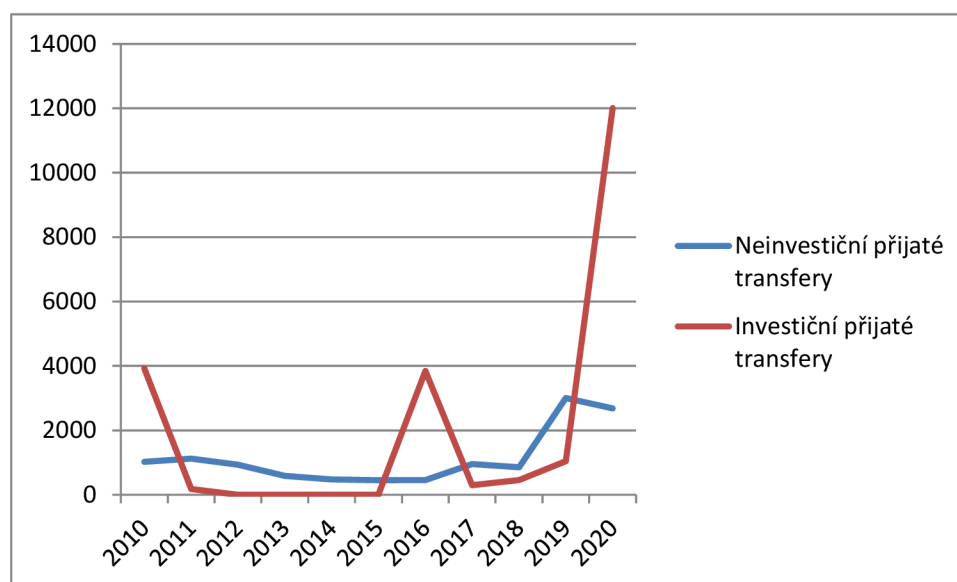
Zdroj: Vlastní zpracování.

3.5 Přijaté transfery

Přijaté transfery jsou po daňových příjmech druhým nejvýznamnějším zdrojem prostředků obce Jistebník. Vývoj těchto transferů je přehledně zdokumentován na Obrázku č. 15, kde je patrné, že zatímco neinvestiční přijaté s mají víceméně stabilní charakter, investiční transfery reagují na aktuální situaci, kdy byla v roce 2016 poskytnuta investiční dotace Základní a Mateřské škole Jistebník na provoz a vybavení, celkem 1.930.000.Kč, a také pro další investiční dotace Dechovému orchestru Jistebník

a Tělovýchově Jistebník. V roce 2020 byla přijata z Ministerstva financí dotace na výstavbu samostatného oddělení Mateřské školy ve výši 14 950 000,-Kč.

Obrázek 14: Přijaté transfery v letech 2010 -2020 v tis. Kč .



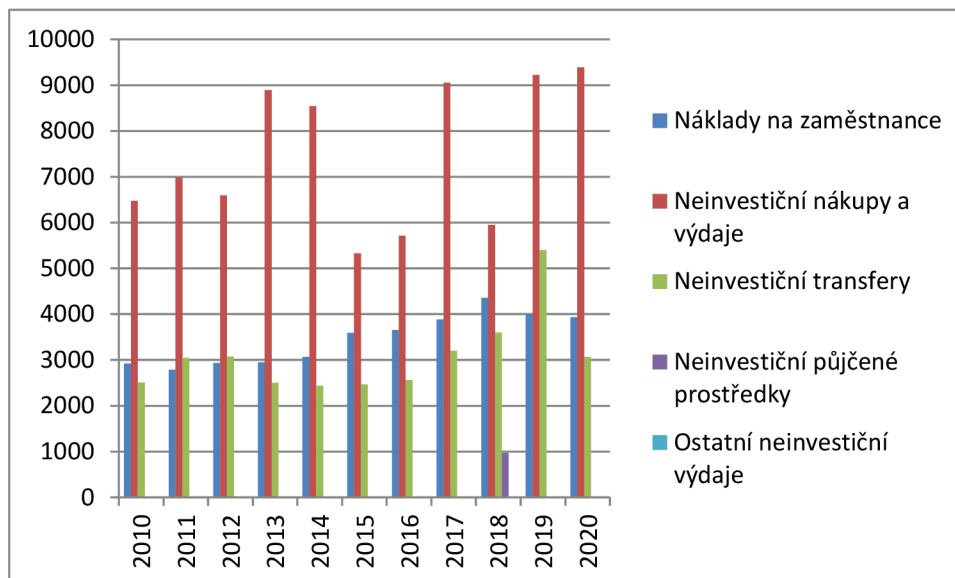
Zdroj: Vlastní zpracování.

3.6 Běžné výdaje

Strukturu běžných výdajů lze odvodit z grafu č. kde vidíme, že největší podíl mají neinvestiční nákupy a výdaje. Pod touto skupinou běžných výdajů se skrývá:

- Nákup materiálu – knihy, učební pomůcky, tisk, ochranné pomůcky, drobná hmotný dlouhodobý majetek a nákup materiálu jinde nezařazený.
- Nákup vody, paliv a energie – studená voda, plyn, elektrická energie, pohonné hmoty a maziva.
- Nákup služeb – poštovní služby, služby elektronických komunikací, služby peněžních ústavů, konsultační, poradenské a právní služby, služby školení a vzdělávání, zpracovávání dat a služby související s informačními a komunikačními technologiemi, nákup ostatních služeb.
- Ostatní nákupy – opravy a udržování, cestovné, pohoštění, ostatní nákupy jinde nezařazené.
- Výdaje související s neinvestičními nákupy, příspěvky, náhrady a věcné dary.

Obrázek 15: Struktura běžných výdajů obce Jistebník v letech 2010 -2020 v tis. Kč.

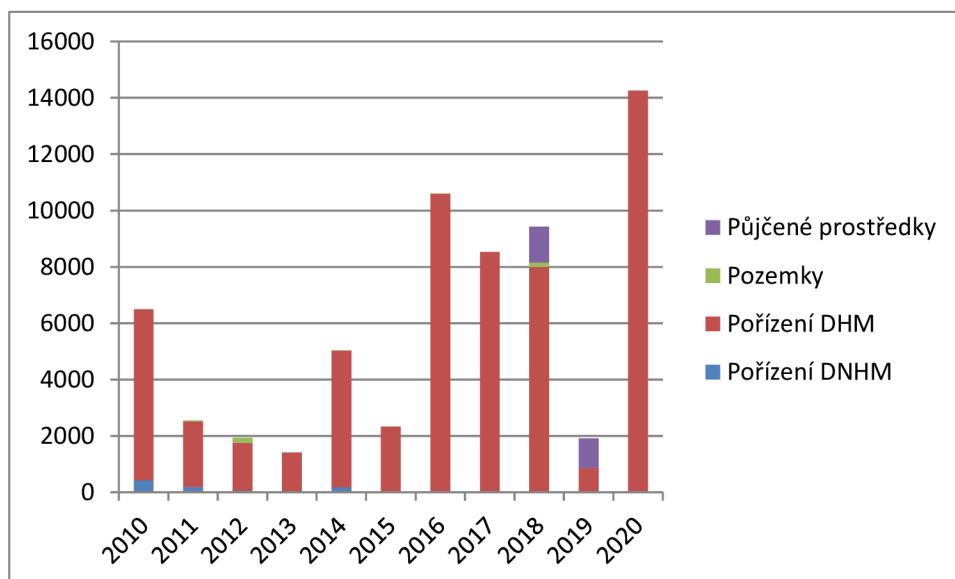


Zdroj: Vlastní zpracování.

3.7 Kapitálové výdaje

Mezi kapitálovými výdaji jednoznačně vede pořízení dlouhodobého hmotného majetku. V roce 2018 a 2019 jsou součástí kapitálových výdajů také investiční půjčené prostředky příspěvkovým a podobným organizacím, v tomto případě jde o Základní a Mateřskou školu.

Obrázek 16: Struktura kapitálových výdajů obce Jistebník v letech 2010 -2020 v tis. Kč.



Zdroj: Vlastní zpracování.

4 Posouzení finančního zdraví a autonomie obce Jistebník

Z důvodu, že obce využívají ke svému hospodaření veřejné prostředky, které z významné části pochází od daňových poplatníků, představuje hospodaření s nimi důležitý aspekt. Důležitým faktorem z hlediska celkového hospodaření obce je její zadluženost a schopnost hradit závazky. Informace o celkové finanční situaci obce mohou ocenit, kromě jejích samotných představitelů, také státní orgány, banky, či potenciální investoři.

Finanční zdraví obce nám tedy popisuje základní finanční situaci obce. Základním předpokladem pro úspěšné fungování obce je dobré finanční zdraví. Za finančně zdravou obec lze považovat takovou, která dokáže generovat zdroje na rozvoj svého území a na uspokojování potřeb svých obyvatel a nemá problém se svou schopností včas hradit splatné závazky. (Szarowská, 2020)

4.1 Míra finanční autonomie

Finanční autonomie decentralizované úrovně vlády znamená, že územní samosprávy mají dostatečné vlastní příjmy k financování významné části výdajů, za jejichž realizaci nesou odpovědnost. Podle doporučení Rady Evropy by podíl vlastních příjmů měl být dostatečný k tomu, aby umožnil a podpořil aktivitu a odpovědnost územní samosprávy při realizaci výdajových rozhodnutí. (Jílek, 2008, s. 344)

Ukazatel finanční autonomie FAI vyjadřuje podíl mezi veškerými daňovými příjmy a celkovými příjmy. Určuje tak, zda má obec dostatečné množství vlastních příjmů pro financování výdajů, které jsou součástí rozpočtu obce. Výpočet je možné realizovat podle Rovnice 2:, kdy jsou T - daňové příjmy obce, N - nedaňové příjmy obce, K - kapitálové příjmy obce a R - celkové příjmy obce (decentralizované úrovně vlády).

$$FAI = \frac{T + N + K}{R}$$

Tabulka 6: Ukazatel finanční autonomie FA I vyjádřen v procentech.

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Daňové příjmy	11254	11131	11428	14632	15667	15696	17333	19368	21538	23963	23206
Nedaňové příjmy	1642	1400	1333	1284	2096	1222	1347	1340	1557	4048	1972
Kapitálové příjmy	277	3654	2008	1098	44	37	344	87	605	80	137
Celkové příjmy	18113	17484	15699	17604	18286	17407	23323	22047	25015	32139	40006
FA1	0,7273	0,9257	0,9408	0,9665	0,9738	0,9740	0,8157	0,9432	0,9474	0,8740	0,6328
FA1 v %	72,73	92,57	94,08	96,65	97,38	97,40	81,57	94,32	94,74	87,40	63,28

Zdroj: Vlastní zpracování.

Obec Jistebník má finanční autonomii v letech 2010-2019 v rozmezí 72,73 – 97,40 %, což jsou poměrně vysoké hodnoty. V roce 2020 byla finanční autonomie pouze 63,28 %, ale i tato hodnota by měla za předpokladu zachování alespoň stávajících hodnot zajistit finanční stabilitu.

Ukazatel finanční autonomie FAII odečítá sdílené daně od daňových příjmů, vyjadřuje tak, jaká je míra závislosti na přijatých transferových příjmech ze státního rozpočtu. Výpočet je možné realizovat podle Rovnice 3: kde vyjadřuje $T^{(d)}$ - sdílené daně obce.

$$FA II = \frac{T - T^{(d)} + N + K}{R}$$

Tabulka 7: Ukazatel finanční autonomie FA II vyjádřen v procentech.

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Daňové příjmy	11254	11131	11428	14632	15667	15696	17333	19368	21538	23963	23206
Sdílené daně	10047	9845	10091	13270	14259	14298	15723	17828	19985	22445	21692
Nedaňové příjmy	1642	1400	1333	1284	2096	1222	1347	1340	1557	4048	1972
Kapitálové příjmy	277	3654	2008	1098	44	37	344	87	605	80	137
Celkové příjmy	18113	17484	15699	17604	18286	17407	23323	22047	25015	32139	40006
FA2	0,1726	0,3626	0,2980	0,2127	0,1940	0,1526	0,1415	0,1346	0,1485	0,1757	0,0906
FA2 v %	17,26	36,26	29,80	21,27	19,40	15,26	14,15	13,46	14,85	17,57	9,06

Zdroj: Vlastní zpracování.

Po odečtení sdílené daně obce od daňových příjmů obce získáme hodnoty pohybující se v rozmezí 9,06 – 36,26 %. Dalo by se říct, že čím nižší je hodnota ukazatele FAII, tím vyšší je závislost obce na transferových příjmech ze státního rozpočtu. Rozdíl mezi FAI a FAII vyjadřuje závislost obce na sdílených daních, protože FAII posuzuje pouze „čisté“ vlastní příjmy. Nejnižší hodnota u posuzovaných let byla v roce 2020. Zde se promítlo nečekané finanční zatížení způsobené vlivem pandemie Covid-19, kdy potřebovaly všechny obce ČR nemalou podporu státu. Dá se tak hovořit o nejvyšší

závislosti obce na transferových příjmech ze státního rozpočtu. Naopak nejmenší závislost na transferových příjmech ze státního rozpočtu byl v roce 2011, kdy došlo k prodeji dlouhodobého majetku a pozemků a vlastní příjmy byly vyšší než u ostatních posuzovaných let.

4.2 Stupeň daňové autonomie

Sečtením různých daní, u kterých má decentralizovaná úroveň vlády určitou daňovou pravomoc, a jejich vztažením k výši celkových daňových příjmů decentralizované úrovně vlády lze získat ukazatel stupně daňové autonomie I. (Jílek, 2008, s. 344)

Míra daňové autonomie, podle Rovnice 4, vyjadřuje jaký podíl má daň z nemovitých věcí, společně s místními, poplatky na celkových daňových příjmech obce.

$$TA_1 = \frac{T_{DV}^{(a,b,c)}}{T_{DV}}$$

Tabulka 8: Ukazatel daňové autonomie TA I vyjádřen v procentech.

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Daň z nemovitých věcí	931	1049	1038	1035	1055	1066	1239	1090	1175	1216	1193
Místní poplatky	276	237	299	327	353	332	371	450	378	302	321
Daňové příjmy	11254	11131	11428	14632	15667	15696	17333	19368	21538	23963	23206
TA	0,1073	0,1155	0,1170	0,0931	0,0899	0,0891	0,0929	0,0795	0,0721	0,0633	0,0652
TA v %	10,73	11,55	11,70	9,31	8,99	8,91	9,29	7,95	7,21	6,33	6,52

Zdroj: Vlastní zpracování.

Daňová autonomie obce Jistebník je velmi nízká, což potvrzuje tabulka č. 9. V letech 2010, 2011 a 2012 jsou hodnoty přesahující 10%, ale také daňové příjmy jsou podstatně nižší než v dalších letech.

Dle stávající právní úpravy má obec možnost stanovit obecně závaznou vyhláškou pouze jeden místní koeficient, a to pro všechny nemovité věci na území celé obce, s výjimkou pozemků orné půdy, chmelnic, vinic, zahrad, ovocných sadů a trvalých travních porostů. Na tyto tzv. zemědělské pozemky se místní koeficient nevztahuje a nikdy nevztahoval. Místním koeficientem se vynásobí daň poplatníka za jednotlivé

druhy pozemků, zdanitelných staveb nebo zdanitelných jednotek, případně jejich souhrny. Místní koeficient byl zaveden zákonem č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů, kterým byl novelizován zákon o dani z nemovitostí, a poprvé mohl být obcemi stanoven pro zdaňovací období 2009.

Ustanovení § 6 odst. 4 písm. b) a § 11 odst. 3 písm. a) zákona o dani z nemovitých věcí již v současnosti umožňují obcím obecně závaznou vyhláškou upravit koeficient podle počtu obyvatel i pro jednotlivé části obce. Částí obce může být městská část resp. městský obvod podle zákona o obcích, ale může jí být i libovolná jiná oblast vymezená obcí v obecně závazné vyhlášce, tedy může jít i o vymezené parcely určené svými parcelními čísly.

Vždy je však třeba odlišovat místní koeficient (§ 12) od koeficientu podle počtu obyvatel (§ 6 odst. 4 písm. b) a § 11 odst. 3 písm. a)), podle zákona č. 609/2020 Sb., kterým se mění některé zákony v oblasti daní některé další zákony.

Od 1. 2. 2021 mají obce moci nově stanovovat odlišné místní koeficienty pro jednotlivé své části a rovněž už nebude třeba, aby byl místní koeficient celé číslo. Nově bude možný ve výši v rozmezí 1,1 až 5, přičemž musí být stanoven s přesností na jedno desetinné místo.

Obec Jistebník využívá pouze místní koeficient pro daň z nemovitých věcí pouze podle počtu obyvatel, ve výši 1,4, což je stanoveno podle zákona o dani z nemovitých věcí, § 6, odst 4 písm. 4) pro obce nad 1000 obyvatel do 6000 obyvatel. Koeficient podle § 12 zákona o dani z nemovitých věcí, obec nevyužívá, má tedy hodnotu 1.

Vyššího příjmu z daně z nemovitých věcí lze tedy docílit pouze, že obec vyčlení nové parcely, pro výstavbu rodinných domů. V tuto chvíli jsou pro tento účel vyčleněny parcely ve středu obce. Ostatní plochy, které by do budoucna mohly posloužit tomuto účelu, zatím obdělávají místní zemědělci.

4.3 Míra vertikální fiskální nerovnováhy

Vertikální fiskální nerovnováha je míra, ve které územní úrovně vlády, neboli obce spoléhají na příjmy od centrální vlády. Vertikální fiskální nerovnováha se měří jako podíl dotací získaných decentralizovanou úrovní vlády od centrální úrovně vlády na výdajích decentralizovaných úrovní vlády snížených o přijaté dotace. (Jílek, 2008, s. 345)

Rovnice 6: Míra vertikální fiskální nerovnováhy.

$$VI = \frac{\text{Získané dotace}}{\text{Celkové výdaje} - \text{Získané dotace}}$$

Tabulka 9: : Míra vertikální fiskální nerovnováhy v procentech.

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Získané dotace	4940	1299	929	590	479	452	4299	1252	1315	4048	14691
Celkové výdaje	18399	15359	14377	15762	19085	13729	22546	24677	24299	20520	30646
VI	0,3670	0,0924	0,0691	0,0389	0,0257	0,0340	0,2356	0,0534	0,0572	0,2458	0,9208
VI v %	36,70	9,24	6,91	3,89	2,57	3,40	23,56	5,34	5,72	24,58	92,08

Zdroj: Vlastní zpracování.

Obvykle je v České republice tato míra nízká, obec Jistebník však u tohoto ukazatele zaznamenává značné výkyvy. Zejména v posledních letech.

4.4 Rozpočtové saldo

Velice důležitou složkou je zaznamenat změny schváleného rozpočtu v průběhu roku a aktuální plnění nebo čerpání. Pro každou položku je tedy nutné uvádět hned tři údaje:

rozpočet – upravený rozpočet – skutečnost.

Upravený rozpočet i skutečnost se mění. Skutečnost denně a upravený rozpočet skoro při každém jednání rady. Proto jsou údaje ke konci minulého čtvrtletí hodně neaktuální a je vhodnější aktualizovat údaje častěji, třeba i v reálném čase. Rozpočet se samozřejmě týká období jednoho roku, velmi zajímavá je však možnost meziročního srovnání. (Maaytová, 2015, s. 155)

Ukazatel rozpočtového salda hodnotí rovnováhu municipálních financí. Hodnota ukazatele, která je vyjádřena v procentech může nabývat kladných i záporných hodnot. Přebytek rozpočtu nastává, když je hodnota rozpočtového salda větší než nula. V případě nulové hodnoty hospodaří obec vyrovnaně. Deficitní hospodaření vykazuje záporné hodnoty rozpočtového salda.¹¹

¹¹FINANČNÍ STABILITA MUNICIPALIT MORAVSKOSLEZSKÉHO KRAJE. Indikátory hodnotící rozpočtové hospodaření [online]. Dostupné z: <http://fsm-msk.cms.opf.slu.cz/index.php/metodika/indikatory-hodnotici-rozpoctove-hospodareni>.

Rovnice 7: Výpočet rozpočtového salda.

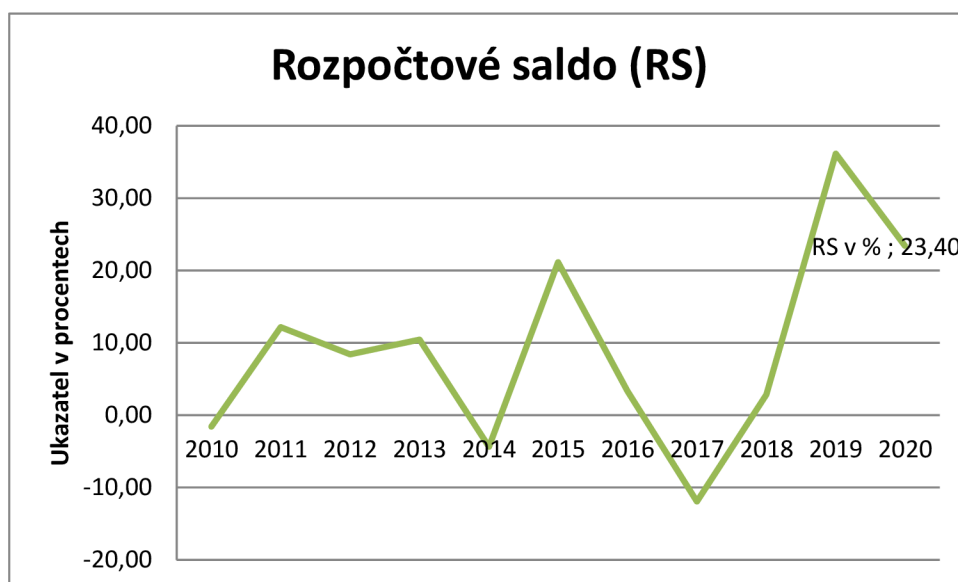
$$RS = \frac{\text{Celkové konsolidované příjmy} - \text{Celkové konsolidované výdaje}}{\text{Celkové konsolidované příjmy}} \times 100$$

Tabulka 10: Rozpočtové saldo v letech 2010 - 2020 v procentech.

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Celkové příjmy	18113	17484	15699	17604	18286	17407	23323	22047	25015	32139	40006
Celkové výdaje	18399	15359	14377	15762	19085	13729	22546	24677	24299	20520	30646
RS v %	-1,58	12,15	8,42	10,46	-4,37	21,13	3,33	-11,93	2,86	36,15	23,40

Zdroj: Vlastní zpracování.

Obrázek 17: Vývoj rozpočtového salda v letech 2010 - 2020.



Zdroj: Vlastní zpracování.

Zastupitelé obce Jistebník se snaží hospodařit tak, aby bylo rozpočtové saldo v kladných hodnotách a vykazovalo přebytek. Po většinu let sledovaného období se jim to daří. Záporných hodnot dosahuje rozpočet pouze v letech 2010, 2014 a 2017. Podle § 4 zákona, o rozpočtových pravidlech, nemá charakter rozpočtu žádnou vypovídající hodnotu o skutečném ekonomickém zdraví obce.

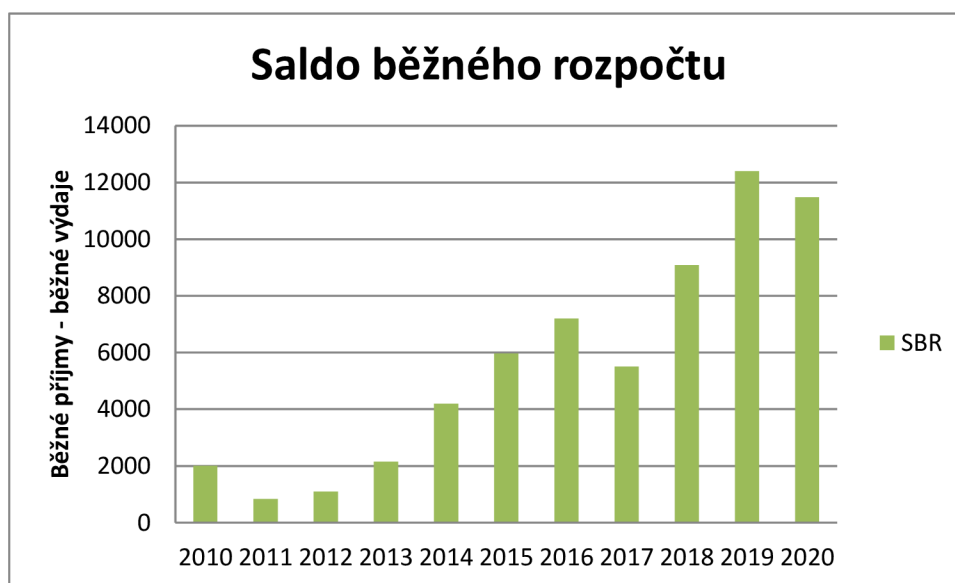
4.5 Saldo běžného rozpočtu

Saldo neboli přebytek běžného rozpočtu je stěžejním vlastním zdrojem financování rozvojových aktivit každého města nebo obce. Vyjadřuje výsledek provozního hospodaření města, tj. rozdíl mezi běžnými příjmy a běžnými výdaji. Výše salda běžného rozpočtu by měla být kladná. Vyrovnaný rozpočet či záporné saldo/ deficit vyjadřují krátkodobě nestabilní hospodaření města, v případě opakovaných negativních sald pak střednědobě nestabilní hospodaření. (Pavlas, 2015, s. 3 – 4)

Rovnice 8: Výpočet salda běžného rozpočtu.

$$SBR = \text{Běžné příjmy} - \text{Běžné výdaje}$$

Obrázek 18: Saldo běžného rozpočtu v letech 2010 - 2020.



Zdroj: Vlastní zpracování.

4.6 Podíl cizích zdrojů a celkových aktiv

Tuto hodnotu lze označit jako ukazatel věřitelského rizika, který vypočítáme jako podíl cizích zdrojů na celkových aktivech obce. Dle metodického pokynu ministerstva financí je doporučená hodnota ukazatele věřitelského rizika do 25%. Cizí zdroje tvoří

úvěry, komunální dluhopisy, přijaté návratné finanční výpomoci, veškeré další závazky a rezervy. (Maaytová, 2015, s. 152)

Rovnice 9: Výpočet podílu cizích zdrojů k celkovým aktivům.

$$CZCA = \frac{\text{Cizí zdroje}}{\text{Celková aktiva}} \times 100$$

Tabulka 11: Podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům.

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Cizí zdroje	5770	2383	425	588	365	765	4677	769	541	737	0
Celková aktiva	97783	81553	81151	81127	83218	87767	102094	102759	110958	118641	151942
CZCA	5,90	2,92	0,52	0,72	0,44	0,87	4,58	0,75	0,49	0,62	0,00

Zdroj: Vlastní zpracování.

V obci Jistebník je podíl cizích zdrojů vůči celkovým aktivům velmi nízký, až nulový. Hrozba finanční nestability je tedy velice nepravděpodobná.

4.7 Celková likvidita

Celková likvidita je podíl oběžných aktiv a krátkodobých závazků a ukazuje stav zajištění úhrady závazku stavem prostředků využitelných k úhradě. Kritická je likvidita menší než 1, kdy jsou krátkodobé závazky větší než oběžná aktiva. Při nižších hodnotách dochází k riziku neschopnosti uhradit krátkodobé závazky. Při vyšších pak k neproduktivnímu vázání prostředků. (Maaytová, 2015, s. 152)

Rovnice 10: Výpočet celkové likvidity.

$$CL = \frac{\text{Oběžná aktiva}}{\text{Krátkodobé závazky}}$$

Tabulka 12: Celková likvidita v letech 2010 - 2020.

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Oběžná aktiva	2150	1847	2963	4895	3906	7579	12251	5836	8453	18002	39246
Krátkodobé závazky	438	883	425	588	365	765	4677	769	541	737	12888
CL	4,91	2,09	6,97	8,32	10,70	9,91	2,62	7,59	15,62	24,43	3,05

Zdroj: Vlastní zpracování.

Obec Jistebník je vysoce likvidní a nehrozí tedy riziko, že by nebyla schopna uhradit své krátkodobé závazky.

4.8 Finanční zásoba

Finanční zásoba vyjadřuje schopnost obce pokrýt veškeré závazky z krátkodobého finančního majetku a dlouhodobých termínovaných vkladů. Obec mívají vysoké zůstatky na běžných účtech, které by mohly být využity k investičním aktivitám. Doporučovaná hodnota je od 5 % do 50 %. (Szarowská, Majerová, Šebestová, 2018)

Rovnice 11: Výpočet finanční zásoby.

$$FZ = \frac{\text{Krátkodobý finanční majetek}}{\text{Celkové závazky}}$$

Tabulka 13: Finanční zásoba v letech 2021 - 2020 v procentech.

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Krátkodobý finanční majetek	1353	1134	2313	4153	3350	7022	7810	5167	5896	17525	26873
Celkové závazky	5770	2383	425	588	365	765	4677	769	541	737	12888
FZ	0,23	0,48	5,44	7,06	9,18	9,18	1,67	6,72	10,90	23,78	2,09

Zdroj: Vlastní zpracování.

U obce Jistebník se finanční zásoba do roku 2020 zvyšuje, což představuje výhodu a obec je s využitím svého krátkodobého majetku byla schopna pokrýt veškeré své závazky.

4.9 Ukazatele na bázi příjmů a výdajů

Příjmy a výdaje jsou jedním z hlavních prvků finančního hospodaření obcí. Na rozdíl od sektoru soukromého jsou příjmy a výdaje obcí z větší části velmi dobře předvídatelné a stabilnější. Zejména běžné příjmy a běžné výdaje, které se v zásadě každoročně opakují.

- **Daňové příjmy na jednoho obyvatele:**

$$\frac{\text{daňové příjmy}}{\text{počet obyvatel}}$$

Hodnotu tohoto ukazatele získáme podílem třídy 1 druhového členění, a to daňových příjmů a počtu obyvatel. Výpočet ukazatele je velmi jednoduchý a vyjadřuje, jaký objem daňových příjmů obec generuje na jednoho obyvatele. Obecně platí čím vyšší hodnota ukazatele, tím lépe. Tento ukazatel je vhodný pro srovnání daňových příjmů různě velkých obcí. Možným problémem daňových příjmů je, že obsahují daň z příjmů právnických osob placené obcí, kterou si však obec platí sama sobě, nedochází tak k reálnému navýšení daňových příjmů, jelikož se tato daň objeví jak na straně příjmů, tak na straně výdajů.

Tabulka 14: Daňové příjmy na jednoho obyvatele v letech 2010 - 2020.

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Daňové příjmy	11254	11131	11428	14632	15667	15696	17333	19368	21538	23963	23206
Počet obyvatel	1530	1538	1548	1542	1534	1528	1546	1537	1591	1626	1635
Daňové příjmy na jednoho obyvatele	7,36	7,24	7,38	9,49	10,21	10,27	11,21	12,60	13,54	14,74	14,19

Zdroj: Vlastní zpracování.

Podle Tabulky č. 14 je zřejmý postupný nárůst příjmů v jednotlivých letech. Z tohoto hlediska, je finanční zdraví obce pozitivní.

Závěr

Diplomová práce se zabývá financováním obce Jistebník v Moravskoslezském kraji. Cílem práce bylo zhodnotit hospodaření a finanční autonomii obce a navrhnout možnosti jejího zvýšení. Dosáhnout zvýšení finanční autonomie lze pouze v oblasti vlastních příjmů, tady daňových, nedaňových a kapitálových. Daňové příjmy rozdělujeme na dvě základní kategorie – daňové příjmy, které obec získává na základě zákona o rozpočtovém určení daní, tzv. sdílené daně a daně svěřené, kde je výnos směřován výlučně do rozpočtu obce. Výnos daně z nemovitých věcí patří mezi daně svěřené a je stoprocentním příjmem rozpočtu obce (dále pak ještě výnos daně z příjmů právnických osob, kdy je poplatníkem samotná příslušná obec). Je to jediná daň u níž obec může částečně ovlivňovat její výši. Zákon o dani z nemovitých věcí umožňuje zastupitelstvům obcí použít tři typy koeficientů, které aplikuje buď na celou obec nebo na její jednotlivé části. Záleží na rozhodnutí obce, zda tohoto privilegia využije. Jelikož obec Jistebník nevyužívá některou z možností výhodnější sazby koeficientu u daně z nemovitých věcí, podle § 6, § 11 a § 12 zákona 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí, obec vědomě se tak připravuje o možnost zvýšit svou daňovou autonomii.

Mezi nedaňové příjmy patří především příjmy z pronájmu majetku obce, jako je například nemovitý majetek, tedy bytové či nebytové prostory, pozemky apod. Vlastnictví dostatečně velkého obecního majetku významně posiluje ekonomickou i politickou nezávislost příslušné obce. Obec Jistebník má nedaňové příjmy na poměrně stejné úrovni po celé sledované období. Výjimkou je pouze rok 2019, kdy bylo součástí nedaňových příjmů splátka půjčených prostředků od příspěvkových organizací.

V oblasti kapitálových příjmů se jedná především o prodej majetku obce, tedy věcí movitých, nemovitých a finanční majetek. Kapitálové příjmy jsou v zásadě dobře plánovatelné a pomůckou může být plnění z minulých let. Obec Jistebník má dobrý potenciál, co se týče nových stavebních pozemků. Poptávka po bydlení na periferii města stále stoupá a když vezmeme v potaz dobrou dojezdovou vzdálenost do centra Ostravy, tak nastávají ideální podmínky pro rozvoj tímto směrem.

V práci byly zkoumány nejen jednotlivé kategorie příjmů a výdajů, ale také faktory, které ovlivňují jejich velikost (např. rozsah a povaha přidělených kompetencí, daňová taxonomie). V případě finanční autonomie byla zhodnocena její vývoj v cca

10 posledních letech, kdy primárním zdrojem dat byly závěrečné účty obce a informační portál Ministerstva financí Monitor.

Obec Jistebník, tak jako každá jiná organizace hospodařící s finančními prostředky, by měla sledovat své finanční zdraví jako informaci o celkové finanční situaci, tedy zda dokáže generovat zdroje na rozvoj svého území a na uspokojování potřeb svých obyvatel a nemá problém se schopností včas zradit své závazky. Posouzení finančního zdraví může sloužit jako impuls pro uvědomění si možných chyb, či naopak úspěchů, a tím i reálnějšímu pohledu na současný stav a budoucí vývoj.

Seznam použité literatury

- [1] ČERNOHORSKÝ, J., 2014. *Příručka pro člena zastupitelstva obce po volbách 2014*. Praha: Svaz měst a obcí České republiky. ISBN 978-80-905421-3-6.
- [2] ČERNOHORSKÝ, J., 2018. *Příručka pro člena zastupitelstva obce po volbách 2018*. Praha: Svaz měst a obcí České republiky. ISBN 978-80-906843-3-1.
- [3] EUROPEAN COMMISSION, 2020. *Tax policies in the European Union*. Luxembourg: Publications Office of the European Union. ISBN 978-92-76-09506-4.
- [4] FINANČNÍ SPRÁVA. *Daňové příjmy krajů a obcí* [online]. Dostupné z: <https://www.financnisprava.cz/cs/dane/kraje-a-obce/danove-prijmy-kraju-a-obci/danove-prijmy-rozpoctu-kraju-a-obci-3736>.
- [5] FINANČNÍ STABILITA MUNICIPALIT MORAVSKOSLEZSKÉHO KRAJE. *Indikátory hodnotící rozpočtové hospodaření* [online]. Dostupné z: <http://fsm-msk.cms.opf.slu.cz/index.php/metodika/indikatory-hodnotici-rozpoctove-hospodareni>.
- [6] FUREK, A. a T. JIROVEC, 2016. *Povinnosti obcí při nakládání s obecním majetkem podle zákona o obcích*. 1. vyd. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, odbor veřejné správy, dozoru a kontroly. ISBN 978-80-87544-24-2.
- [7] JÍLEK, M., 2008. *Fiskální decentralizace, teorie a empirie*. Praha: ASPI. ISBN 978-80-7357-355-3.
- [8] KOPECKÝ, M., P. PRŮCHA, P. HAVLAN a J. JANEČEK, 2016. *Zákon o obcích*. Komentář. 3. vydání. Praha: Wolters Kluwer Česká republika. ISBN 978-80-7552-862-9.
- [9] KRUNTORÁDOVÁ, I., 2015. *Zkoumání finanční autonomie municipalit z perspektivy politické vědy*. [online]. Dostupné z: <http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:cIVelcNKn7wJ:cejsh.icm.edu.pl/cejsh/element/bwmeta1.element.desklight-1dd8b09b-1954-4265-ab5e-f4ec10b78d66/c/PolRev2015-1pp91-118.pdf+%&cd=5&hl=cs&ct=clnk&gl=cz>.
- [10] MAAAYTOVÁ, A., F. OCHRANA, J. PAVEL, a kol, 2015. *Veřejné finance v teorii a praxi*. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-5561-8.
- [11] MÁČE, M., 2013. *Účetnictví a finanční řízení*. 1. vydání. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-4574-9.

- [12] ODBOR STRATEGICKÉHO ROZVOJE A KOORDINACE VEŘEJNÉ SPRÁVY, ze dne 22.září 2016. *Katalog činností vykonávaných obcemi v jednotlivých kategoriích.* [online]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/katalog-cinnosti-vykonavanych-obcemi-v-jednotlivych-kategoriich.aspx>.
- [13] PAVLAS, M., 2015. Ukazatele finanční stability města. [online]. Dostupné z: http://www.regionalnirozvoj.eu/sites/regionalnirozvoj.eu/files/pavlas_ukazatele_finanncni_stability.pdf.
- [14] PAVLÍK, M., a kol., 2014. *Jak úspěšně řídit obec a region.* Praha: Grada. ISBN 978-80-247-5256-3.
- [15] PRATCHETT, L.. *Local Autonomy, Local Democracy and the 'New Localism'*. 2004, s.358-375. Political studies. ISSN 1467-9248
- [16] PROVAZNÍKOVÁ, R., 2015. *Financování měst, obcí a regionů - teorie a praxe.* 3.aktualizované vydání. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-5608-0.
- [17] PŮČEK, M., J.2015. *Udržitelné finanční řízení obcí a regionů.* Praha: Národní síť Zdravých měst české republiky. ISBN 978-80-906033-1-8.
- [18] SEDMIHRADSKÁ, L., 2015. *Rozpočtový proces obcí.* Praha: Wolters Kluwer Česká republika. ISBN 978-80-7478-967-0.
- [19] STIGLITZ, J. E., 2000. *Economics of public sector.* New York: W. W. Norton. ISBN 978-0-393-92522-7.
- [20] STUDENÍK, Z. *Jak dobře sestavit rozpočet – metody sestavování rozpočtu.* [online]. Dostupné z: <https://www.smocr.cz/shared/clanky/8025/Jak%20dob%C5%99e%20sestavit%20rozpo%C4%8Det-metody%20sestavov%C3%A1n%C3%AD%20rozpo%C4%8Dt%C5%AF-Z.Studen%C3%ADk.pdf>
- [21] SZAROWSKÁ, I., 2014. *Municipální a regionální finance.* Slezská univerzita v Opavě: Obchodně podnikatelská fakulta v Karviné. ISBN 978-80-7510-026-9.
- [22] SZAROWSKÁ, I., MAJEROVÁ, I., ŠEBESTOVÁ, J., 2018. *Indikátory finanční stability pro potřeby obcí.* Český finanční a účetní časopis. Roč. 13, č. 1, s. 25 -45. [online]. Dostupné z: <http://cfuc.vse.cz/pdfs/cfu/2018/01/02.pdf>.
- [23] VOJTÍŠKOVÁ, M., 2018. *Rozpočtové hospodaření pro zastupitele obcí.* Praha: Ministerstvo vnitra České republiky. ISBN 978-80-87544-98-3.

Legislativní dokumenty

- [24] Sdělení č. 181/1999 Sb. Sdělení Ministerstva zahraničních věcí o přijetí Evropské charty místní samosprávy. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1999, částka 61, s. 3243-3246. ISSN 1211-1244.
- [25] Ústavní zákon ČR č. 1/1993 Sb. ze dne 16. prosince 1992, Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1992. ISSN 1211-1244.
- [26] Vyhláška Ministerstva financí České republiky č. 323/2002 Sb ze dne 2. července 2002, o rozpočtové skladbě. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2002, částka 118, s. 6909–6966. ISSN 1211-1244.
- [27] Vyhláška Ministerstva financí České republiky č. 357/2009 Sb. ze dne 5. října 2009, o rozpočtové skladbě, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2009, částka 111, s. 4963–4970. ISSN 1211-1244.
- [28] Vyhláška Ministerstva financí České republiky č. 358/2020 Sb. ze dne 26. srpna 2020, o procentním podílu jednotlivých obcí na částech celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty a daní z příjmů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2020, částka 145, s. 3682–3805. ISSN 1211-1244.
- [29] Zákon č. 23/2017 Sb. ze dne 17. ledna 2017, o pravidlech rozpočtové odpovědnosti. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2017, částka 8, s. 242–252. ISSN 1211-1244.
- [30] Zákon č. 128/2000 Sb. ze dne 12. dubna 2000, o obcích (obecní zřízení). In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2000, částka 38, s. 1737–1764. ISSN 1211-1244.
- [31] Zákon č. 131/2000 Sb. ze dne 13. dubna 2000, o hlavním městě Praze. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2000, částka 39, s. 1802–1834. ISSN 1211-1244.
- [32] Zákon č. 183/2006 Sb. ze dne 14. března 2006, o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon). In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2006, částka 63, s. 2226–2290. ISSN 1211-1244.
- [33] Zákon č. 218/2000 Sb. ze dne 27. června 2000, o rozpočtových pravidlech. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2000, částka 65, s. 3104–3129. ISSN 1211-1244.
- [34] Zákon č. 243/2000 Sb. ze dne 29. června 2000, o rozpočtovém určení daní. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2000, částka 73, s. 3513–3515. ISSN 1211-1244.

- [35] Zákon č. 250/2000 Sb. ze dne 7. července 2000, o rozpočtových pravidlech územního rozpočtu. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2000, částka 73, s. 3557–3567. ISSN 1211-1244.
- [36] Zákon č. 314/2002 Sb. ze dne 13. června 2002, o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2002, částka 114, s. 6630–6633. ISSN 1211-1244.
- [37] Zákon č. 338/1992 Sb. ze dne 4. května 1992, o dani z nemovitých věcí. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1992, částka 71, s. 1946–1952. ISSN 1211-1244.
- [38] Zákon č. 565/1990 Sb. ze dne 13. prosince 1990, o místních poplatcích. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1990, částka 92, s. 2106–2109. ISSN 1211-1244.
- [39] Zákona 609/2020 Sb. ze dne 22. prosince 2020, kterým se mění některé zákony v oblasti daní a některé další zákony. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2020, částka 246, s. 6882–6910. ISSN 1211-1244.

Seznam tabulek

Tabulka 1: Kategorie daňové pravomoci u daňových příjmů decentralizovaných úrovní vlády podle OECD.	21
Tabulka 2: Dopady na veřejné rozpočty.	27
Tabulka 3: Struktura příjmů obce Jistebník v letech 2010 - 2020 v tis. Kč.....	39
Tabulka 4: Struktura výdajů obce Jistebník v letech 2010 -2020 v tis. Kč.....	39
Tabulka 5: Podíl svěřených daní na celkových daňových příjmech obce v letech 2010 - 2020 vyjádřena v %.	41
Tabulka 6: Ukazatel finanční autonomie FA I vyjádřen v procentech.	47
Tabulka 7: Ukazatel finanční autonomie FA II vyjádřen v procentech.	47
Tabulka 8: Ukazatel daňové autonomie TA I vyjádřen v procentech.....	48
Tabulka 9: : Míra vertikální fiskální nerovnováhy v procentech.	50
Tabulka 10: Rozpočtové saldo v letech 2010 - 2020 v procentech.....	51
Tabulka 11: Podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům.	53
Tabulka 12: Celková likvidita v letech 2010 - 2020.....	54
Tabulka 13: Finanční zásoba v letech 2021 - 2020 v procentech.	54
Tabulka 14: Daňové příjmy na jednoho obyvatele v letech 2010 - 2020.	55

Seznam obrázků

Obrázek 1: Kombinovaný model fiskálního federalismu.	23
Obrázek 2: Centralizovaný model fiskálního federalismu.	23
Obrázek 3: Decentralizovaný model fiskálního federalismu.	24
Obrázek 4: Současný model kombinovaného fiskálního federalismu v ČR.	25
Obrázek 5: Členění daní v České republice.	27
Obrázek 6: Schéma rozdělení RUD v roce 2016	30
Obrázek 7: Změna procentního podílu u vybraných daní.	30
Obrázek 8: Schéma rozdělení RUD v roce 2021	31
Obrázek 9: Příjmy a výdaje územních rozpočtů v období let 2009 – 2019 (v mil. Kč) .	35
Obrázek 10: Struktura příjmů obce Jistebník v letech 2010 -2020 v tis. Kč	39
Obrázek 11: Struktura příjmů obce Jistebník ze sdílených a svěřených daní v letech 2010 -2020 v tis. Kč	40
Obrázek 12: Struktura nedaňových příjmů obce Jistebník v letech 2010 -2020 v tis. Kč.	42
Obrázek 13: Příjmy z prodeje pozemků v letech 2010 -2020 v tis. Kč.	43
Obrázek 14: Přijaté transfery v letech 2010 -2020 v tis. Kč	44
Obrázek 15: Struktura běžných výdajů obce Jistebník v letech 2010 -2020 v tis. Kč. ...	45
Obrázek 16: Struktura kapitálových výdajů obce Jistebník v letech 2010 -2020 v tis. Kč.	45
Obrázek 17: Vývoj rozpočtového salda v letech 2010 - 2020.	51
Obrázek 18: Saldo běžného rozpočtu v letech 2010 - 2020.....	52

Seznam rovnic

Rovnice 1: Míra soběstačnosti.	17
Rovnice 2: Ukazatel finanční autonomie FA I.....	18
Rovnice 3: Ukazatel finanční autonomie FA II	18
Rovnice 4: Stupeň daňové autonomie TA ₁	19
Rovnice 5: Stupeň daňové autonomie TA ₂	20
Rovnice 6: Míra vertikální fiskální nerovnováhy.	50
Rovnice 7: Výpočet rozpočtového salda.	51
Rovnice 8: Výpočet salda běžného rozpočtu.	52
Rovnice 9: Výpočet podílu cizích zdrojů k celkovým aktivům.	53
Rovnice 10: Výpočet celkové likvidity.....	53
Rovnice 11: Výpočet finanční zásoby.....	54

Seznam zkratk

Č.	Číslo
ČR	Česká republika
DP	Diplomová práce
DPH	Daň z přidané hodnoty
EU	Evropská unie
FA	Finanční autonomie
Např.	Například
Odst.	Odstavec
Písm.	Písmeno
Resp.	Respektive
Sb.	Sbírka
TA	Daňová autonomie
Tzv.	Takzvaný
USA	Spojené státy americké
ÚSC	Územně samosprávný celek

Seznam příloh

Příloha č. 1 Druhový rozpočet pro příjmy

Příloha č. 2 Druhový rozpočet pro výdaje

Příloha č. 1 Druhový rozpočet pro příjmy

Třída	Seskupení položek	Podseskupení položek	Položka
Daňové příjmy	Daně z příjmů, zisku a kapitálových výnosů	Daně z příjmů fyzických osob	Daň z příjmů fyzických osob
			Daň z příjmů fyzických osob placená poplatníky
			Daň z příjmů fyzických osob vybíraná srážkou
		Daně z příjmů právnických osob	Daň z příjmů právnických osob
			Daň z příjmů právnických osob za
	Daně ze zboží a služeb v tuzemsku	Obecné daně ze zboží a služeb v	Daň z přidané hodnoty
	Daně a poplatky z vybraných činností a služeb	Poplatky a odvody v oblasti životního prostředí	Odvody za odnětí půdy ze zemědělského půdního fondu
		Místní poplatky z vybraných činností a služeb	Poplatek ze psů
			Poplatek za užívání veřejného prostranství
			Poplatek ze vstupného
Správní a soudní poplatky	Správní poplatky		
	Daně, poplatky a jiná obdobná peněžitá plnění v oblasti	Daň z hazardních her s výjimkou dílčí daně z technických her	
Majetkové daně	Daně z majetku	Daň z nemovitých věcí	
Nedaňové příjmy	Příjmy z vlastní činnosti a odvody přebytků organizací s přímým vztahem	Příjmy z vlastní činnosti	Příjmy z poskytování služeb a výrobků
			Příjmy z prodeje zboží (již nakoupeného za účelem
			Ostatní příjmy z vlastní činnosti
		Odvody přebytků organizací s přímým vztahem	Odvody příspěvkových organizací
	Příjmy z pronájmu majetku	Příjmy z pronájmu pozemků	
		Příjmy z pronájmu ostatních nemovitých věcí a jejich částí	
	Výnosy z finančního majetku	Příjmy z úroků (část)	
	Přijaté sankční platby a vratky transferů	Přijaté sankční platby	Sankční platby přijaté od jiných
Přijaté vratky transferů a ostatní podobné příjmy		Ostatní příjmy z finančního vypořádání od jiných veřejných	
		Ostatní přijaté vratky transferů a podobné příjmy	
Kapitálové příjmy	Příjmy z prodeje dlouhodobého majetku a ostatní kapitálové	Příjmy z prodeje dlouhodobého majetku (kromě drobného)	Příjmy z prodeje pozemků
Přijaté transfery	Neinvestiční přijaté transfery	Neinvestiční přijaté transfery od veřejných rozpočtů ústřední úrovně	Neinvestiční přijaté transfery z všeobecné pokladní správy
			Neinvestiční přijaté transfery ze státního rozpočtu v rámci souhrnného dotačního vztahu
			Ostatní neinvestiční přijaté transfery ze státního rozpočtu
	Investiční přijaté transfery	Investiční přijaté transfery od veřejných rozpočtů ústřední úrovně	Investiční přijaté transfery z všeobecné pokladní správy
			Ostatní investiční přijaté transfery ze státního rozpočtu

Zdroj: Vlastní zpracování dle informačního portálu Ministerstva financí MONITOR.

Příloha č. 2 Druhový rozpočet pro výdaje

Třída	Seskupení položek	Podseskupení položek	Položka
Běžné výdaje	Platy a podobné a související výdaje	Platy	Platy zaměstnanců v pracovním poměru vyjma zaměstnanců na Ostatní platy
		Ostatní platby za provedenou práci	Ostatní osobní výdaje
		Povinné pojistné placené zaměstnavatelem	Povinné pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní zdravotní pojištění
			Povinné pojistné na veřejné zdravotní pojištění
			Ostatní povinné pojistné placené zaměstnavatelem
	Odměny za užití duševního	Odměny za užití duševního	
	Neinvestiční nákupy a související výdaje	Nákup materiálu	Ochranné pomůcky
			Knihy, učební pomůcky a tisk
			Drobný hmotný dlouhodobý
			Nákup materiálu jinde nezařazený
		Nákup vody, paliv a energie	Studená voda
			Plyn
			Elektrická energie
		Nákup služeb	Pohonné hmoty a maziva
			Poštovní služby
			Služby elektronických komunikací
			Služby peněžních ústavů
			Konzultační, poradenské a právní
			Služby školení a vzdělávání
	Ostatní nákupy	Zpracování dat a služby související s informačními a komunikačními technologiemi	
		Nákup ostatních služeb	
		Opravy a udržování	
		Cestovné	
	Výdaje související s neinvestičními nákupy,	Pohoštění	
		Ostatní nákupy jinde nezařazené	
	Neinvestiční transfery soukromoprávním subjektům	Neinvestiční transfery neziskovým a podobným	Neinvestiční transfery spolkům
		Neinvestiční transfery veřejnoprávním subjektům a mezi peněžními fondy téhož subjektu a platby daní	Neinvestiční transfery veřejným rozpočtům územní úrovně
	Ostatní neinvestiční transfery veřejným rozpočtům územní úrovně		
	Neinvestiční transfery příspěvkovým a podobným organizacím		Neinvestiční příspěvky zřízeným příspěvkovým organizacím
	Ostatní neinvestiční transfery jiným veřejným rozpočtům, platby daní a další povinné platby		Platby daní a poplatků státnímu rozpočtu
		Vratky transferů poskytnutých z veřejných rozpočtů	
	Neinvestiční transfery	Ostatní neinvestiční transfery	Platby daní a poplatků krajům, obcím a státním fondům
			Dary obyvatelstvu
Ostatní neinvestiční výdaje	Ostatní neinvestiční výdaje	Ostatní neinvestiční výdaje jinde nezařazené	
Kapitálové výdaje	Investiční nákupy a související výdaje	Pořízení dlouhodobého hmotného majetku	Budovy, haly a stavby
			Stroje, přístroje a zařízení
			Kulturní předměty

Zdroj: Vlastní zpracování dle informačního portálu Ministerstva financí MONITOR.